

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 12, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 12, 1994

Nr. 156

LDDP stipriai kritikuoja referendumą

Vilnius, rugpjūčio 4 d. (LA) — LDDP tarybos prezidiumas rugpjūčio 3 d. išplatino pareiškimą, kviesdamas piliečius „balsuoti prieš arba balsavime nedalyvauti“ rugpjūčio 27 d. paskirtame referendume, rašo „Lietuvos aidas“. LDDP vadovybės nuomone, referendumas „sukeltų infliaciją“, „sutrukdytų vyriausybei ir Seimui vykdyti paruoštą realią indėlių kompensavimo programą“, „jokiu būdu nesustiprintų teisės saugos“. „Patikimas teisės saugos sustiprinimo garantas“ yra „Seimas bei vyriausybė“, kurie „nuosekliai vykdo teisinę reformą mūsų Konstitucijos nubrėžtu keliu“.

Komentuodamas pareiškimą rugpjūčio 3 d. spaudos konferencijoje Seime, LDDP frakcijos seniūnas Justinas Karosas apkaltino referendumo iniciatorių tuo, kad jie žlugdo per anksti paskirtą referendumą, nes viena Vyriausiojo rinkimų Komiteto (VRK) narė „reikiama momentu neatvyko“. „Lietuvos aidas“ žiniomis, VRK sudaro 12 narių, kvorumui reikia šešių, o komisijoje yra tik 2 opozicijos atstovai.

Gediminas Kirkilas pabrėžė, kad nė vienas žinomas Lietuvos ekonomistas neremia referendumui teikiamų įstatymų, nors „privatizacija nėra socialiai teisinga“ ir apkaltino iniciatorius tuo, kad parašai surinkti po vienu tekstu, o referendumui teikiamas kitas projektas.

LDDP frakcijos narė Sigita Burbienė nuomone, referendumas yra ne ekonominis, bet politinis. Ekonominės nuostatos panašios į „nenušauto briedžio dalinimą“, be to, jau nebežadama indeksuoti indėlių 100 kartų, o kalbama apie 200 kartų.

Sigita Burbienė yra viena iš bendraautorių. Juliaus Veselkos rengiamo indėlių vertės atstatymo projekto, pagal kurį numatoma kompensuoti indėlius 80 kartų, bet Seimas jį vilkina. Paklausta, kokios priežastys ją privertė atsakyti savo nuomonės, Burbienė paaiškino, kad „esminis skirtumas tarp mano ir Veselkos ir galutinio varianto“ yra tas, kad „mes negalime dalyti to, ko neturim“.

Naujas akcijų bendrovių įstatymas

Kaunas, rugpjūčio 4 d. (AGEP) — Lietuvos Seimas liepos 5 d. priėmė naują Akcinių bendrovių įstatymą, rašo „Kauno diena“. Pagal naują įstatymą nustatytas minimalus įstatinis kapitalas: akcinėms bendrovėms — 100,000 litų, uždarojioms akcinėms bendrovėms 10,000 litų.

Įstatyme neribojamas bendrovės steigėjų skaičius, tačiau uždaroji akcinė bendrovė negali būti daugiau kaip 50 akcininkų. Nebeliko nuostatos, kad į šį 50 akcininkų skaičių neįskaitomi tie, kurie nuolat dirba bendrovėje.

Naujame įstatyme nustatyta, kad steigimo sutartis (aktas) yra būtinas dokumentas steigiant bendrovę, kuris suteikia teisę atidaryti kaupimo sąskaitą Lietuvos Respublikoje įregistruotame banke.

ir tikslai žinodami, ką turim, galime galvoti, ką daryti su santuokomis“. Projektas esąs „tesinys veiksmų, kurie jau daryti 1993 metais“. Paprašyta patikslinti, koks kompensavimo būdas — iš mokesčių ar iš valstybinio turto pardavimo — nesukels infliacijos, Burbienė atsakė, kad abu būdai gali sukelti infliaciją. „Kompensavimas iš biudžeto, be abejo, niekad nebus pakankamas ir tas neplanuojama“.

LDDP frakcijos Seime narys Kęstutis Jaskelvičius referendumą pavadino „ekonominės šizofrenijos priepuoliu“.

Referendumui priešinasi ne tik valdžios sluoksniai. Pasipriešinimo kampaniją raginami remti ir tie, kurie labiausiai nukentėtų, referendumui praėjus. Aurelija Liauškienė „Lietuvos aide“ praneša, kad Lietuvos Pramonininkų Konfederacijos narės — įmonės yra raginamos prieš šios kovos pridedėti tokiu kvietimu: „Visi po dešimt litų ir bolševikinis referendumas neįvyks“.

Sios konfederacijos viceprezidentas M. Aleliūnas sakė, kad prieš kelias dienas sukvietė akcinių bendrovių vadovai iš ieškė didelį rūpestį dėl visai nelinksmos Lietuvos ateities, nes referendumas esąs „paskutinės gyvasties išleidimas“, „vėžys“, galų gale „bolševikinė spalio revoliucija po 77 metų ir jau nebe Rusijoje, o gimtojoje šalyje“.

Tad to konsultacinio susirinkimo metu ir buvo nutarta nuo „raudonojo maro“ tautą gelbėti ir „surinkti iš įmonių tikslinius įnašus — po 10 litų nuo kiekvieno įmonės dirbančiojo“. Lėšos bus naudojamos plačiai propagandai per televiziją, radiją, spaudą ir kitas priemones, aiškinant, kad jeigu referendumas, neduokdie, įvyks ir laimės balsavusieji už indėlių grąžinimą, bus „pravalgytas Lietuvos turas“, sustiprės kapitalo nutekėjimas į užsienius, „susilpnės bankų ir kredito sistemos galimybės“, „suzlugus likęs pramonės potencialas“.

Pats Aleliūnas neįsivaizduoja, kiek lėšų pramonininkai atsiųs. Tačiau Pramonininkų Konfederacija jungia per 800 privatizuotų akcinių bendrovių, gaminančių net 90% šalies prekinės produkcijos.

Rugpjūčio 2 d. Lietuvos kariuomenė pagausėjo 111 leitenantų. Nepriklausomybės akšteje Vilniuje pirmiesiems Lietuvos karo akademijos pirmosios laidos absolventams — 111 kariūnų buvo įteikti diplomai ir suteikti leitenantų laipsniai. Rektoriaus žiniomis, 36 bus paskirti į Lauko kariuomenės brigadą „Geležinis vilkas“, 31 — valstybinės sienos apsaugos sistema, 17 — į tą pačią Karo akademiją, 5 — puskarininkų mokykla, po vieną bus paskirti ir į kitus kariuomenės padalinius.

Lankydami Lietuvoje rugpjūčio 2 d. Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas John Major taip pasisakė apie Rusijos tranzitą iš Kaliningrado per Lietuvą: „Mes norėtume, kad Rusija ir Lietuva pasirašytų susitarimą dėl Kaliningrado. Ir šį ryt per pokalbius aš pajutau, kad šis susitarimas bus greitai pasiektas. Aš manau, kad tuo suinteresuotos ne tik Rusija ir Lietuva, bet ir daugelis kitų Rytų Europos šalių bei kitos dvi Baltijos šalys. Tad ar būtų gerai sakyti, kad nors daugiau. Niekas neabejoja, kad Kaliningradas priklauso Rusijai, ir svarbu pasiekti teisingą susitarimą“. Estijos premjeras Mart Laar pridūrė: „Rusų kariuomenei pasitraukus iš Estijos ir Latvijos, ši problema taps dar svarbesnė, ir mūsų šalys remia Lietuvą, mėginančią rasti išeitį. Jei ji bus priimta Lietuvai, bus priimta ir mums“.

Grižtantys į Lietuvą nepadidins balsuotojų skaičiaus

Vilnius, liepos 28 d. (LA) — Kai Lietuva paskelbė nepriklausomybę buvo kalbama, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę, iš šalies turės emigruoti visi kitataučiai, o Lietuvos gyventojų skaičius pasipildys iš užsienio grįžtančiais lietuviais. Nei vieno, nei kito neįvyko, rašo Darius Grinbergas „Lietuvos aide“.

Imigrantų ir emigrantų skaičius toks menkas, kad gyventojų prieaugiui ar jų skaičiaus sumažėjimui įtakos neturi. Pasak Migracijos departamento emigracijos ir imigracijos skyriaus viršininkės Jadvygos Pivoriūnienės, per pusmetį iš Lietuvos nuolat gyventi užsienyje išvyko 830 žmonių. Iš jų 270 turi Lietuvos pilietybę. Daugiausia išvažiuojama į JAV (46 žmonės), Izraelį (52), Rusiją (72) ir Baltarusiją (40). Į tris pastarąsias šalis daugiausia išvažiuoja žydų, rusų ir baltarusių. J. Pivoriūnienė mano, kad Lietuvoje yra ir pabėgėlių iš „karštųjų“ buvusios Sovietų Sąjungos taškų, tačiau jų juridinis statusas nenustatytas, nes nėra pabėgėlių įstatymo. Į migracijos departamentą per visą jo

egzistavimo laiką kreipėsi tik keli žmonės, pasivadinę pabėgėliais.

Per pusę metų į Lietuvą gyventi persikėlė 664 žmonės. Imigracijos įstatymas pradėtas taikyti tik prieš metus, todėl J. Pivoriūnienė nesiėmė komentuoti atvykstančiųjų skaičiaus didėjimo ar mažėjimo. Imigrantai gali gauti pilietybę tik po 10 metų. Tik praėjus tokiam laikui žmogus gali prašyti ją suteikti. Iki to laiko jis yra kitos šalies pilietis, o Lietuvoje gyvena su nuolatinio gyvenimo leidimu, kuris išduodamas ilgiausiai penkeriems metams. Kai kurie teisėtai Lietuvoje gyvenantys žmonės dar neturi tokių pažymėjimų, todėl raginami juos įsigyti, nes gali iškilti sunkumų

Greitasis paštas siekia ir Lietuvą

Vilnius, rugpjūčio 3 d. (LR) — Kauno miesto tarybos vicepirmininką K. Rimšėlį rugpjūčio 2 d. aplankė JAV kompanijos „United Parcel Service“ įgaliotinis J.W. Gabriel rašo „Lietuvos rytas“. Svečias teiravosi, ar Kauno miesto taryba neprieštarautų, kad kompanijos lėktuvai, pakeliami nusileidimui Karmėlavos aerodrome, gabenėtų siuntinius į Rygą ir į Maskvą. Miesto vadovai pritarė sumanymams.

Ši JAV kompanija tarptautiniais siuntinių pervežimais užsiima nuo 1907 metų. Kompanija savo šūkį skelbia, kad patikėti siuntinius jai yra taip pat tikra, kaip ir vežti pačiam. Siuntinys pristatomas iki adresato durų.

Lietuvoje UPS atstovybė registruota kaip UAB „Lex“ ir turi savo filialus visuose didžiuosiuose miestuose. Įvairius siuntinius kompanija pristato per 1-3 darbo dienas, Europoje — per 1-2 darbo dienas.

Sustojimas Karmėlavos aerodrome, kompanijos atstovo teigimu, leistų sutaupyti dar vieną dieną. Amerikiečių lėktuvus gabentų tik šios kompanijos siuntinius.

paštuose, atsisikaitant bankuose ir kitose įstaigose.

Daugiausia į Lietuvą imigruojama, norint susijungti šeimoms. Vyrai iš užsienio atsižvelgia žmonas, moteris — vyrus. Vyriausybė yra nustačiusi metinę įvažiavimo į Lietuvą kvotą (šiomet — 2,500 žmonių) ir ją paskirsčiusi. Jei norintys atvykti gyventi į Lietuvą būtų daugiau nei 2,500, kiti norintys turėtų laukti iki bus nustatyta kita kvota.

Migracijos departamentas taip pat informavo, kad daugiau kaip 200,000 Lietuvos piliečių iki šiol neturi paso. Paso nuostatose nurodyta, kad kiekvienas pilietis sulaukęs 16 metų, privalo jį turėti. Asmenys pažeidę šį reikalavimą gali būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn. Be to, asmenys, neturintys paso, neturi teisės balsuoti, todėl negalės dalyvauti rugpjūčio 27 d. referendume.

Rusija siūlo minėti II Pasaulinio karo pabaigą

New Yorkas, rugpjūčio 5 d. — Rusijos Federacija pasiūlė Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai priimti rezoliuciją ir specialią deklaraciją pažymint Antrojo Pasaulinio karo pabaigos 50 metų sukaktį. Kai kurioms Europos šalims pergyvenusioms to karo pasekmes nepasitenkinimą kelia Rusijos paaiškinamojo memorandumo karo įvertinimas, kad „fašizmo suriškimas reikšė didžiąją gerio jėgų pergalę prieš blogio jėgas“.

Mirė pulk. J. Andrašūnas

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (Elta) — Šiandien Kauno Petrašiūnų kapinėse palaidotas seniausias prieškario Lietuvos pulkininkas Jonas Andrašūnas. Tik prieš mėnesį jis grįžo gyventi į Lietuvą iš Amerikos, kur buvo emigravęs po sovietų okupacijos. Pasak J. Andrašūno žmonos, pulkininkas prašydavo, kad jam mirus, palaikai būtų sudeginti ir parvežti į Lietuvą. Tačiau jis pats rado jėgų grįžti į gimtinę — deją, neilgam. Vilniuje pašarvotą seniausią pulkininką pagerbė Krašto apsaugos minist-

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Steigs Lietuvos valstybės išdą

Vilnius, rugpjūčio 4 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė nuo šiol planuos savo išlaidas ne vieneriems, o keleriems metams i priekį. Toks nutarimas priimtas liepos 29 d., atsižvelgiant į Pasaulio Banko studijoje „Valstybės išlaidų apžvalga“ išdėstytas rekomendacijas.

Finansų ministro pavaduotojas Reinoldijus Šarkinas BNS korespondentui paaiškino, jog Pasaulio banko studija yra bendro pobūdžio valstybės išlaidų analizė ir jų prognozė artimiausiais metais. Svarbiausia šio darbo rekomendacija, pasak R. Šarkino — numatyti išlaidas ne vieneriems, kaip ligi šiol, o bent dvejiems, trejiems metams i priekį. Ypač tai pasakytina apie kapitalo investicijas — kiek jų skirs valstybė iš savo biudžeto, o kiek bus paimta paskolų iš užsienio.

Finansų ir ekonomikos ministerijoms minėtu nutarimu pavesta, išanalizavus makroekonominis rodiklius, parengti pajamų ir išlaidų artimiausiais 3 metams prognozę ir pateikti ją vyriausybei kartu su 1995 metų valstybės biudžeto projektu.

Finansų ministerija įpareigoja iki 1994 metų pabaigos parengti valstybės išdą steigimo dokumentus ir įsteigti jį 1995 metais. Valstybės išdą bus naujas valstybės finansinių išteklių valdymo metodas, t.y., kai visi valstybės pinigai bus centralizuoti vienoje sąskaitoje. R. Šarkinas sako, kad tokiu atveju nebereikės daugelio tarpininkų, pavyzdžiui, ministerijų arba bankų ir valstybės galės operatyviau valdyti savo pi-

nigus. Tarkim, ligoninė galės gauti lėšų tiesiai iš išdą, o ne iš biudžeto per Sveikatos apsaugos ministeriją, be to, galima bus atgauti maždaug 150-160 milijonų, kurie dabar yra bankų sistemoje ir ilgai keliauja iš vienos sąskaitos į kitą.

Be to, bus pervartyta valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymo apskaita ir atskaitomybė taip, kad būtų gautama pilnesnė informacija apie biudžeto ir išlaidų sąmatų vykdymą. Ši sistema bus pradėta įgyvendinti 1995 metais.

Finansų ministerija taip pat privalės kartu su pajamų ir išlaidų 1995-97 metų prognozės rodikliais pateikti vyriausybei to paties laikotarpio valstybės skolinimosi programą, suderinąą su valstybės investicijų programa ir orientuotą mažinti valstybės skolinimąsi.

Seimas įteisino tebevykstantį neteisėtą privatizavimą

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcijos Seime narys Gediminas Vagnorius Seime surengtoje spaudos konferencijoje kalbėjo apie neteisėtą privatizavimą.

Vagnorius teigimu, vyriausybė vykdė „keistą ir pavojingą valstybei propagandinę kampaniją, kuria siekiama savo kalte suversti ankstesniesiems šalies vadovams“.

Gediminas Vagnorius informavo, kad nuo pernai metų buvo padaryta virš 20 privatizavimo įstatymo ir jį reguliuojančių nutarimų pataisų ir tuo, jo teigimu, buvo atkelti vartai neteisėtai privatizacijai: įmonių ir pastatų kainos neindeksuojamos ir dvarai parduodami už kelias dešimtis litų, įmonės teikiamos keliais šimtais litų.

Pasaulio Bankas švęs jubiliejų

New Yorkas, liepos 26 d. (BNS) — Pirmą rugpjūčio savaitę sukako 50 metų, kai buvo įkurtas Pasaulio Bankas.

Banko prezidentas Lewis Preston ta proga pasakė, kad banko strategija — įgyvendinti gerovės kūrimo projektus, vystyti švietimą, padėti gerinant šeimos planavimą.

Bankas ketina plėsti savo veiklą ir nuo šiol rūpintis gamtos apsauga, privataus verslo plėtojimu besivystančiose šalyse bei vyriausybų pastangomis didinti valdymo efektyvumą.

Pasak Pasaulio Banko prezidento bankas padės Rytų Europos šalims Nepriklausomų Valstybių Sandraugai kurti rinkos ekonomiką.

Lewis Preston nuomone, Pasaulio Bankas iki šiol mažai dėmesio skyrė ekologijos problemoms.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 12 d.: Hilarija, Klara, Laimonas, Giedrūnė. Liublino unija pasirašyta 1569 metais.

Rugpjūčio 13 d.: Šv. Poncijonas ir Ipolitas, 3-jojo šimtmečio kankiniai; Kasijonas, Kastytis, Gilvilė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

XV PASAULINĖS FUTBOLO
PIRMENYBĖS (VII)

P. GANVYTAS

O MES?

Baigmės žaidynėse, kurių metu sužaistos 52 rungtynės, Lietuvos vardas neįrašytas. Apie ją nei FIFA, nei žurnalistai neužsiminė. Tačiau į šias pirmenybes reikia įtraukti ir atrankines varžybas, kurios prasideda bent 2 metus prieš baigmės žaidimą. Tose futbolų aikštėse vykiosiose kovose dalyvavo ir Lietuva. Jose dalyvavimo sistema ir paprasta, ir komplikota. Suaprasintai: varžybomis susidomėjusios valstybės dalyvavimo norą pareiškia FIFAi, kuri organizaciškai apjungia visus futbolą įvykius. Užsiregistravusios komandos, jei patenkina nustatytus joms kriterijus, suskirstomos į kontinentines/geografines grupes ir kiekvienos grupės komanda sužaidsia po 2 rungtynes (namuose ir pas priešininkus) su kiekviena kita tos grupės komanda. Iš kiekvienos grupės bent viena rinktinė išsikovoja teisę dalyvauti baigmės varžybose, kurios šiais metais vyko JAV-se nuo birželio 17 iki liepos 17 d. Dauguma europinių grupių normaliai turi teisę į baigmės turnyrą pasiūti ir antros vietą tose varžybose užėmusią komandą.

Trečioji grupė

Lietuva bei 6 kitos rinktinės burtų keliu pateko į trečiąjį suskirstymą: Airija, Albanija, Danija, Ispanija, Latvija, Lietuva ir Šiaurės Airija. Airija tapo tarpusavio varžovais. Ši atrankinė kova prasidėjo 1992 metų balandžio 22-ą dieną, kai ispanai susitiko su albanais, ir pirmieji tas rungtynes laimėjo 3:0. Iš viso tokių susitikimų buvo 42, kurių paskutinis įvyko 1993 m. lapkričio 17-ą dieną tarp Ispanijos ir Danijos. Rezultatu 1:0 ispanai išsikovojo kelionę į Ameriką, ir danai, dar taip „neseniai“ išsikovoję Europos futbolo meistro garbę, liko namuose, nes įvarčių santykiu juos pralenkė Airija, nors abi rinktinės buvo laimėjusios po 7 rungtynes, pralaimėjo 1, o 4 sužaidė lygiomis. Įdomu ir tai, kad danai teįsileido tik 2 įvarčius per visas šias varžybas. Jei jie būtų patekę į baigmę, jose būtų dalyvavusios visos 3 skandinavių rinktinės.

Lietuva pradžioje laikėsi gerai. Su Š. Airija sužaidė 2:2, bet albanams pralaimėjo 0:1. Po to nugalėjo kaimynus iš šiaurės 2:1. Maloni staigmena buvo, kai rugsėjo 23 d. su danais sužaidė bevartę lygiąsias. Už mėnesio

panašus rezultatas prieš latvius, tik šį kartą abi komandos pasiekė po vieną įvartį. 1993 kovo 24 d. ispanai lietuviams atskaitė 5:0, o už mėnesio albanai gavo nuo lietuvių 1:3 pylyn. Dar už mėnesio mūsų rinktinė prieš Š. Airiją sužaidė 0:1, o ispanai vėl nugalėjo Lietuvą, šį kartą 2:0 rezultatu. Airija vienu įvarčiu nugalėjo lietuvius (1:0) ir revanše dar kartą laimėjo 2:0. Tarp tų 2 žaidimų su airiais įsiskverbusi Danija mums atskaitė 4:0. Visų šių varžybų balansas — penktoji vieta grupės varžybose, su 2 laimėjimais, 7 lygiomis ir 3 pralaimėjimais. Broliai latviai užėmė 6-tą vietą, nelaimėję nei vieno rungtynių, bet 5 kartus sužaidė lygiomis. Paskutinėje vietoje liko albanai su 1 laimėjimu — prieš mūsų šalis — ir išsikovojo 2 lygiąsias bei 9 kartus pralaimėjo. Iš viso grupės varžybose susirinkome 11 taškų, o reikėjo bent 18, kad patektų į JAV-se.

Nors skaudu, kad mūsų rinktinė negalėjo patekti į amerikiečių baigmės varžybas, bet jei prisiminsime, kad anglai, lenkai, portugalai, prancūzai ir kt. taipogi šią vasarą liko namie, tai tik išryškina, kaip sunku europinei komandai iškopti į baigmės turnyrą. Ar šį šimtmetį mes to sugebėsime pasiekti?

Pas lietuvius

Antrojo baigmės rato varžybų metu teko lankytis Lietuvoje ir iš ten stebėti, kiek tai leido sąlygos, tolimesnė varžybų eiga. Per televiziją buvo perduodamos visos pagrindinės rungtynės, o kai varžybose belieka tik 8 minučių, tai jos visos svarios. Tačiau laiko skirtumas migdantiškai veikia žiūrovas Lietuvoje. Buvo rungtynių, kurias perdavė po antros val. ryto. Kam reikėjo po to rytą keltis ir į darbą eiti, tas į „tokias tolimes rungtynes“ numojo ranka ir per rytmetines žinias susimedžiodavo rezultatus.

Nors buvo aišku, kad transliavimų palydos komentarai buvo daromi vietinėse studijose, šios pastangos buvo geros. Penketuko joms nesuteikčiau, bet „anu laikų“ mokyklinių mastelių vertinant šiuos pasireiškimus galima tvirtai ryžtis ketvertui. Jei kritiško komentaro reikėtų, tai jis liečia tarptautinių žaidimų transliavimo patirties stygių. Pvz., baigmės rungtynės komentavęs jaunas bet sumanus komentatorius „favorizavo“ brazilų trenerį Carlose, Albertą Parreirą. Greičiausiai todėl, kad apie italų

Grižę namo Europos jaunių krepšinio čempionai buvo sutikti ovacijomis ir papuošti ažuolo lapų vainikais. Iš k. l. eil. — Kestutis Marčiulionis, Šarūnas Jasikevičius, Marius Janulis, Žydrūnas Urbonas. II eil. — Grigorijus Pancerovas, Žilvinas Žydelis, Mindaugas Lydeka, Kestutis Šestokas; virš jų — Arnas Kazlauskas, Andrius Jurkūnas, Nerijus Karlikanovas, Marijus Kovaliuskas, Jonas Kazlauskas ir komandos gydytojas Ginas Rutkauskas.

Nuotr. Stasio Laukio

LIETUVA — EUROPOS JAUNIŲ
KREPŠINIO ČEMPIONĖ

Liepos 25 d. Tel Avivo sporto rūmuose pasibaigė 16-asis Europos jaunių (iki 18 m.) krepšinio čempionatas. Jo finale žaidė dvi šių pirmenybių debiutantės Lietuvos ir Kroatijos rinktinės, kurių susitikimą 73:71 (28:37) laimėjo mūsų šalies jaunieji krepšininkai, treniruojami vilniečio Jono Kazlausko ir klaidėdžio Grijorijaus Pancerovo. Bronzos medalius iškovojo Ispanijos komanda, rezultatu 82:76 (41:41) įveikusi italus.

Penkios pajėgiausios pirmenybių komandos — be išvardytų keturių, dar Prancūzija — įgijo teisę kitąmet dalyvauti pasaulio jaunių krepšinio čempionate, o

šeštoji bus šio čempionato rengėja Graikija, kuri Tel Avive liko šešta. Priminsime, kad po graikų išsirikiovo Slovenija, Rusija, Turkija, Izraelis, Ukraina ir Vokietija.

Finalinių rungtynių pabaigoje, kai kroatai išlygino rezultatą (71:71), daugeliui ėmė atrodyti, jog pirmą sykį šiame čempionate teks pratęsti susitikimą. Ypač po to, kai vienas iš taikliausių mūsų žaidėjų K. Šestokas neįmetė dviejų baudų iš eilės, o žaisti tebuvo likusios 11.7 sek. Tačiau Kroatijos komandai mėginant spėti ką nors nuveikti ir laikrodžiui atskaičiavus dar apie šešias sekundes, kaip

taktiką mažiau žinojo. Treneris Arrigo Sacchi, kontrastingas Parreirai, turi ir nemažai panašumų su juo. Abu jie nėra žaidė kaip profesionalai, abu savo gyvenimą pašventę futbolui ir abu turi atsispirti prieš milžinišką spaudimą iš publikos — atseit žinoti, kur ir kada klausyti ir kada atmesti „tautos balsą“ — entuziastingų, tačiau ne visuomet daug ką žinančių, mėgėjų žiūrovų nuomones. Mūsų komentatorius be abejonės buvo objektyvus, bet jo favorizavimas nejučiomis išryškėdavo dažnu kai kurių žaidėjų ir brazilų trenerio paminėjimu. Šioje srityje igudimas ateina su ilgamete patirtimi ir praktika, o lietuviams sąlygų tai ugdyti — nedaug.

Spauda kreipė daug dėmesio į varžybas; liepos mėn. trečią savaitę futbolą pasiveržė ir į pirmąjį puslapį. 3 dienių, nors ir ne kiekvieną dieną pasirodanti, dienraščių skiltyse tiksliai atsispindėjo sportinė informacija. Tiek „Lietuvos rytas“, tiek „Lietuvos aidas“, tiek „Respublika“ savo puslapiuose įvairiai aptarė tas pačias žinias. Kiek susiorientavau, savo reporterių pateikti į baigmės turnyrą. Siekiant globalinės pirmenybių apimtys, tenka riboti europiečių dalyvavimą, o gyvenimo realybė tokia, kad šiose pirmenybėse paskutinių 8 komandų tarpe be brazilų rinktinės tebuvo vien europiečiai. Ponui Havelange tai turbūt tik istorinis atsitiktinumas.

Skubotai suorganizuotose varžybose Marquette parko aikštėje svečiai sužaidė draugiškas rungtynes su „Lituanicos“ veteranų vienuolike. Nors pirmame kėlinyje svečiai ir vedė 2:0, susitikimas užbaigtas draugišku 2:2 rezultatu. Vartuose žaidė Seimo narys V. Zimnickas, Lietuvos Futbolo federacijos Garbės pirmininkas. Taipogi žaidė ir Lietuvos rinktinės vyr. treneris A. Liubinskas. Tik gaila, kad „Drauge“ apie šį atvykimą neteko pastebėti informacijos, o gal čia tik šias eilutes rašančio informacinis neapsukrumas? Būtų buvę prasminga spaudoje patirti, kaip futbolo žinovai ir veikėjai, su Fe-

žaibas prie kamuolio šovė A. Jurkūnas, staigiu judesiu išmušdamas jį nustebusiam varžovui iš rankų. Andrius pats puolė prie krepšio, kurį atakavo iš gana nepatogios padėties, nes reikėjo išsisukti nuo kelių jam bandančių pastoti „kliūtis“. Tai buvo auksiniai du taškai, nulėmę čempionų taurę bei medalius.

Abi komandos stiprios, abiejose yra pajėgių žaidėjų.

Čia pateikiama žinia yra ištrauka iš „Lietuvos ryto“ š.m. liepos 27 d. laidoje išspausdinto žurnalisto Reginos Mundrytės straipsnio — „Lietuvos jaunieji krepšininkai iškovojo Europos čempionato aukso medalius“.

Futbolas Čikagoje

FUTBOLININKŲ
ŠVENTĖ LEMONTE

Šį šeštadienį, rugpjūčio 13 d., įvyks metinė „Lituanicos“ futbolo klubo gegužinė ir turnyras. Jame pasirodys keturios vyrų komandos ir tiek pat senjorų (veteranų) vienuolikių. Be dviejų „Lituanicos“ komandų, čia dalyvaus po dvi komandas iš „Spartos“, „Maroons“ ir Missouri klubų. Tikimasi įdomių rungtynių, kurios prasidės 1:30 v. p.p. ir baigsis maždaug 7 val. vak. Stebint rungtynes bus proga ir pasivaikinti, nes veiks bufetas su valgiais ir gėrimais. Bus galimybė susitikti mūsų futbolininkus ir šiaip futbolo entuziastus — su jais pasikalbėti, pabendrauti. Tai viena iš nedaugelio progų sutikti tiek daug futbolo entuziastų vienoje vietoje.

Ši futbolo šventė vyks Lemonte prie Lietuvių centro esančiose aikštėse, gražios gamtos prieigose. Čia dar nebuvusieji ypač kviečiami, nes kartą čia atvykus, bus noras vėl atvykti, kai šio mėnesio pabaigoje prasidės futbolo pirmenybės.

„Lituanicos“ futbolo, kuris greit minės savo 45-ąsias gyvavimo metines, vadovybė visus kviečia čia atsilankyti ir paremti mūsų futbolininkus.

A. GLAVINSKAS
„LIETUVOS SPORTE“

Br. Čekanauskas dar ir dabar „Lietuvos sporte“ aprašinėja atskirus Čikagoje sutiktus sportininkus ar sporto darbuotojus. Liepos 16 d. „L.S.“ laidoje jis plačiau pažymėjo ilgametį „Lituanicos“ futbolo klubo pirm. Alberto Glavinską, aprašymą papuošdamas E. Šulaičio daryta Glavinsko nuotrauka. Čia be kitko rašoma, kad dabar, net 59 metų sulaukęs šis futbolo entuziastas dar išbėga į aikštę su „Lituanicos“ veteranais.

deracijos pirmininku V. Dirmeikiu priešakyje, šiuo metu vertina futbolą pasireiškimus Tėvyneje ir koks buvo jų įspūdis stebint šias baigmės žaidynes. Tikėkimės, kad ateityje tam bus progų.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atlymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudojti straipsnių nesaugu. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavus prašymą.

STIPRIAUSIUSIRGO
JONAS JUŠKA

Jonas Juška, „Lituanicos“ klubo buvęs pirmininkas (1960-61 metais) ir ilgametis valdybos narys ir jo veiklos aprašytojas „Sporto apžvalgoje“, stipriai susirgo. Liga ištiko staigiai ir netikėtai. Dar šį pavasarį jis gerai jautėsi ir nemažai dirbo. Pradžioje atrodė, kad liga jis galės greitai įveikti ir sveikatos būklė pagerės. Tačiau atsitiko priešingai. Šiuo metu ligonis negali kalbėti, bet pavaiškto po kambarį, šiek tiek paskaito, ypač lietuviškus laik-

raščius. Linkime jam stiprėti ir sveikti.

„LITUANICOS“
DARBUOTOJAI LIETUVOS
SPAUDOJE

„Lietuvos sporto“ laikraščio vyr. redaktorius Bronius Čekanauskas birželio mėnesį su grupe Lietuvos futbolo darbuotojų lankėsi Čikagoje ir iš čia faksu siuntė reportažus apie pasaulio futbolo pirmenybes. Dažnai šiuose pranešimuose užsimindavo ir „Lituanicos“ futbolo klubą, jo darbuotojus. Savo aprašymų seriją baigdamas paskutiniu sakiniu pareiškė: „Žinoma, kelionė nebūtų tokia įdomi ir turtinga be mūsų mielų čikagiečių Jono ir Irenos Žukauskų, Alfredo Kleinaičio, Alberto Glavinsko ir kolegų žurnalisto Eduardo Šulaičio“.

E.Š.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 469-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12.
ketvd. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitali apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Įvairių šalių atstovai su Lietuvos sporto vadovybe konferencijoje dėl ateinančiais metais Lietuvoje ruošiamų V Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių.

Nuotr. Sig. Kraušausko

Devintinių procesija Hiutenfelde, Vokietijoje.

Nuotr. M. Šmitienės.

VARŠUVOS SUKILIMAS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

1944 m. liepos 3 d. su motina, seserimis ir svainiu apleidžiamieji gimtąjį Vilnių ir po penkių dienų iš Žemiu vykstante Žemaitijos keliais į Kuršių Neringą. Deja, fronto žinios yra labai liūdnos, tad rugpjūčio 20 d. iš Kraninės (Cranzo) siauru geležinkelio pasiekiamas Rytprūsų sostinė ir dar tą patį vakarą išvykta į Silezijos Breslau (Wrocław) miestą, kadangi čia buvo perkelta Vilniaus geležinkelio valdyba. Rytė visiškai netikėtai sutikau lietuvį, kuris man pranešė, kad vienoje bažnyčioje yra aukojamos lietuviškos Mišios. Suradau bažnyčią, gražų lietuvių būrį. Gaunu kiek informacijos apie darbą, pastogę, siūlant netolimą nuo Breslau Oels miestelį, didelį ir svarbų geležinkelio mazgą. Dar tą patį sekmdienį — pirmoji nakvynė tarptautinėje stovykloje (rusai, čekai, vengrai, lietuviai) ir pirmoji pažintis su lovų parazitais...

Kitą dieną stoties viršininko buvau priimtas į darbą ir po trumpo apmokymo tenka perimti prekinį traukinį palydovo (konduktorius) darbą, daugiausia vykstant į Lenkijos žemę.

1944 antroji spalio mėn. savaitė. Didelis lenkiškai kalbančių žmonių ešalonas sustoja Oelso (lenk. Olesnica) stotyje. Daugiausia moterys ir 14-17 m. jaunuoliai. Tai nepavykusio sukilimo aukos, nubaudžiant švelnia bausme — darbu Vokietijos Reiche. Susipažįstu su vienu jaunuoliu. Jis iš širdies

pasakoja vokiečių žiaurumus, galvodamas, kad esu lenkas (juk Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje lenkų kalbą reikėjo mokėti kaip tikram lenkui), lėktuvų bombardavimą, narsių sostinės gyventojų kovą prieš gerai ginkluotą vokiečių kariuomenę.

Skandalią Varšuvos 50-ties metų sukilimo sukaktį ilgais straipsniais, nuotraukomis pažymėjo vokiečių spauda, o antras Vokietijos televizijos kanalas šiam istoriniam Lenkijos įvykiui paskyrė 45 minutes. Vokietijos televizijoje parodė Varšuvos požemius — kanalizaciją, tarnavusią ryšių palaikymui, o archyviniai filmai žiūrovus perkėlė į sukilėlių gruputes, filmuojant net jaunas mergaites su šautuvais, sužeistus „Armija krajo“ karius. Vokietė komentatorė kalbasi su buvusiais sukilėliais. Jie visi smerkia Raudonąją armiją, stovėjusią tik kitoje Vyslos pusėje. Filmuojama sukilimo vado gen. Borkomarovskio perlaidojimo iškilmės, o 5 v.v. Varšuvoje kaukiamės, primindama 1944 m. rugpjūčio 1 d. sukilimo valandą. Vėl archyviniai filmai, rodant griuvėsiuose gulintį Lenkijos sostinę, iškeltom rądoms į nelaisvę einančius sukilėlius.

Minėjimo iškilmėse kalba Vokietijos prezidentas Romanas Herzog, prašydamas lenkų tautą atleidimo už vokiečių žiaurumus. Rašytojas Štyborskis sako, kad L. Walesos kvietimas B. Jelcinui ir R. Herzogui buvo geras ir taiklus žingsnis tarpusa-

vio sugyvenimui.

Vokiečių televizija persikelia į Rusiją, filmuojant Antrojo pasaulinio karo pabaigos džiaugsmą. Veteranai ir kariai su žmonom gegužinėje šoka, linksmynasi, geria. Rusijos gyventojai nieko nežino apie Varšuvos sukilimą, o vienas kareivis vokiečiui sako, kad Lenkijoje galima gerai prekiauti. Su vokiečių kalbasi žinomas filmų režisierius A. Vaida. Jis taip pat patenkintas, kad Walesa išsiuntė kvietimus B. Jelcinui ir R. Hercogui, apgailestaudamas, kad Kremlius atsiuntė B. Jelcino raštinės vedėją. A. Vaidos nuomone, Lenkijos kaimynais ir toliau liks dvi stiprios valstybės ir jai reikia visuomet atkreipti dėmesį.

Filmuojami Lenkijos vaizdai, kašubų apylinkės (į šiaurę nuo Dancigo, —K.B.), kuriose bedarbiai sudaro 20% gyventojų. Buvęs dvaro — pilies savininkas vokiečiai atgavo savo nuosavybę, pilyje įtaisė viešbutį. Gyventojai bijo, kad jiems bus atimta žemė. Silezijoje ieškomi svetimtaliai — piniguočiai. Deja, svetimtautis negali įsigyti nuosavybės, kadangi Lenkijos įstatymai neleidžia. Svetimtautis gali tik investuoti pinigų.

Bendras filmo įspūdis: Varšuvos sukilimo 50-toji sukaktis buvo labai iškilingai pažymėta, įjungiant karinį ir religinį aspektą (Mišios, kapinės, šimtai vėlių, tūkstančiai veteranų, karių), paliečiant tik užkulisuose Vokietijos-Lenkijos, Rusijos-Lenkijos politinius santykius, pasmerkiant Sovietų sąjungos laikyseną 1944 m. rugpjūčio mėn. Atrodo, šiandieninė Lenkija nenorėjo užgauti savo Rytų kaimyną, kadangi Stalinas buvo sudaręs visai kitus planus, visiškai negalvodamas

Pasidarė nelabai jauku. Išlipome iš traukinio, mano sargybinis užsikabino šautuvą ant peties ir liepė eiti su juo. Netrukus pasiekėme didelį belaisvių lagerį, apsuptą spygliuotų vielų, su sargybinių bokštais, prožektoriais ir kulkosvaidžiais. Įvedė į baraką. Ten buvo daugiau belaisvių, ką tik iš kitur atvažiuosius. Sargybinis nuvedė mane prie stalo, padavė kažkokius dokumentus kareiviui. Tas kažką užsirašė ir liepė stoti į eilę. Ten buvo visokių tautybių belaisvių — prancūzų, lenkų, civilių ir net moterų. Rusų karo belaisviai buvo kitame barako gale. Barakas didelis, visus kareivius krato, daug ką atima. Moterys net verkia, kiti gincijasi.

Mane pašaukė, labai aiškiai išvardindamas pavardę. Pasidarė kiek geriau, nes kareivis buvo lietuvis. Jis taip pat viską ėmė kratyti. Turėjau nemažai maisto ir vieną kitą daiktą, kurių neturėjau teisės turėti. Jis viską pastūmė į nieko neatėmė. Pasisakė, kad tarnavęs pirmame pulke ir liepė eiti į raštinę pasirašyti kažkokį dokumentą.

Kol viską sutvarkė, atėjo vakaras. Prižadėjo rytą visus formalumus baigti, bet nepasakė, ar tikrai leis važiuoti namo. Lageryje buvo nemažai lietuvių karo belaisvių. Nors tuo laiku naktys buvo trumpos, bet man atrodė, kad niekuomet neišauš. Rytė vėl turėjau laukti, kol atidarys raštinę. Pagaliau atėjo vyresnysis, nuvedė į raštinę. Prie stalo sėdėjo du kareiviai ir vienas karo belaisvis. Pasirodė, kad abu lietuviai.

Paklausė pavardės, vardo, tėvo ir motinos vardo, jos mergautinės pavardės. Visą užsirašė. Tikrai seniai mane tiek daug kas klausinėjo. Tik tada paaiškino, kad Lietuvoje rašė prašymus ir praše mane paleisti. Sakė, jog tuos dokumentus jau seniai turi, bet ilgai užtruko, kol mane surado. Pasidarė labai linksma ir jau tikėjau,

REALISTŲ KOMANDA LIETUVOJE

„Jau ne kartą „Lietuvos aidas“ kėlė dabartinius Lietuvos valstybingumo aspektus, kurie tampriai višasi su netolima praeitimi.“ Redakcijos skiltyje 1994.V.11 laidoje iškeliama kai kurie klausimai dabartiniams valdžios pareigūnams; jie gali būti įdomūs ir „Draugo“ skaitytojams. (Br. J.)

„Kadaise vienas pareigūnas, ilgus metus dirbęs LKPK CK aparate, prasiitarė, kad ten nebuvo tikinčių komunistų, o tik valdininkai — pragmatikai. Čikagietis profesorius, tai išgirdęs, nusistebėjo — jam pilkieji CK rūmai buvo marksizmo rabinų ir geležinių komunistų, einančių per ugnį ir vandenį dėl savo idėjos, granitinė tvirtovė. Ne per daug seniai A. Brazauskas patvirtino: šitoje tvirtovėje nebuvo idėjinio komunizmo, o tik realistai... Todėl sovietinių tankų ginti komunizmą Lietuvoje šaukėsi ne jie, o iš šalies atėję kietakakčiai marksizmo profesoriai.

Tačiau kaip šitie „realistai“ galėjo vesti šalį „brandaus socializmo keliu“, visiškai juo netikėdami? Kaip jie sugebėjo drožti aistringas kalbas plenuose apie spartų žengimą į komunizmą, kuris jiems buvo niekis? Kaip jie galėjo reikalauti iš kitų tikėjimo: iš rašytojų kūrinėn — šviesios gyvenimo perspektyvos, iš mokslininkų, dėstytojų, mokytojų — vienintelės teisingos pasaulėžiūros — marksizmo, kuris jiems patiems

atkurti tautinę Lenkijos valstybę, paversdamas ją savo vasalą, neleisdamas amerikiečių ir britų lėktuvams, numetus ginklus sukilėliams, nusileisti Sovietų sąjungos karinėse aerodromuose. Tik žuvus 200 tūkst. žmonių, Raudonoji armija sausio mėn. 25 d. įvygiavo į griuvėsiuose gulintį Lenkijos sostinę, jau turint komunistinę vyriausybę.

Baigiant filmą, visai teisingai jaunas lenkas žurnalistas, atsitikęs paversdamas į Vokietijos prezidento kalbą, pasakė, kad Vokietijos ir Lenkijos jaunimas turėtų daugiau bendrauti, o vokiečiai, nors didelį ir stiprį valstybę, turi iš savo galvų išmesti pranašumo (Ueberlegenheit) vaidmenį Vakarų Europoje. Miuncheno dienraščio „Sueddeutsche Zeitung“ bendradarbis ilgame straipsnyje priminė lenkų sukilimus nuo 1974 iki 1944 m. kartodamas taip pat Varšuvos žurnalisto Algirdo Budrevičiaus pasakytus žodžius: „Šiame mieste daromi sukilimai. Tokie jau yra čia žmonės“.

tebuvo ritualinis gestas, įprastų formulų ir šūkių kartojimas, be jokių gyvos mąstysenos ženklų?

Jie buvo oportunistai. Sistemos nepakeisi, tai taikykis prie jos, ieškodamas naudos sau (o gal ir savo nukankintam kraštui). Nekvaršink galvos dėl principų ir moralinės atsakomybės. Politinis funkcionierius gyvena ir veikia ne pagal savo įsitikinimus, o pagal kintančią konjunkturą, kurios pokyčius turi šuns uosle įspėti, kad nepražūtų.

Mūsų realistai-oportunistai išsiugdė puikų mimikrijos instinktą, kuris išlaikė juos Sovietų sąjungos politikos bangų mūšos paviršiuje. Jie nepasidavė „socializmo su žmogišku veidu“ iliuzijoms. Jie nesispyrė grėsmingai sunkiosios pramonės invazijai ir nemaldavo bent lašelio autonomijos. Todėl išsaugojo savo galvas ir kėdes, kai aplinkui — Čekoslovakijoje, Latvijoje, Estijoje — valdančios nomenklatūros kortų kaladė buvo ne kartą pertašoma Kremliuje.

Žmogus, patikėjęs socializmo idealais ir staiga atsidūręs valdžios viršūnėje, turėjo iš nevaldžios ir bejėgiškumo arba išprotėti (tokių atvejų buvo), pamatęs nuo kalno visą prievartos, socialinio neteisėtumo, nutautinimo politikos panoramą, arba palaidoti savyje visus idealus ir sėkmingai irtis į priekį, užmerkęs ir viską akis. Sovietinei nomenklatūrai marksistinė ideologija tebuvo fasadinė siena, slepianti jos pasaulėžiūrą tuštumą, moralinį nihilizmą visų vertybių atžvilgiu ir valdančios klasės cinizmą.

Dabar pilkojo CK pastato „realistai“ sako gražias kalbas apie Lietuvos valstybingumą, šlovina savanorių žygdarbius, kaltina 1940 metų Lietuvos vyriausybę, nepašaukusią tautos į kovą su bolševikais, aukština laisvąją rinką, kuri atneš Lietuvai gerovę. Ar šiuokart ji tiki tuo, ką sako? Gal tai vėl tik ritualiniai gestai be jokio vidinio įsitikinimo? Ar galima sukurti valstybę be tikėjimo, ieškant naudos tik sau, savo giminei ir „grupelei draugų“? Ar tokioje valstybėje įmanomas teisingumas, jei pačiai oportunisto prigimčiai yra svetimas kaltės jausmas ir atsakomybė?

Sunki nusiavylimas, netikėjimo ir depresijos keliu žengia Lietuva, vedama kvalifikuotos realistų-oportunistų komandos“.

kad tikrai važiuosiu namo pas savus.

Kai patikrinu visus dokumentus, išdavė raštelį ir pasakė, kad lagerio sandėlyje yra man pora siuntinių iš namų. Galėsiu juos vėliau pasiimti. Sakė, kad visus lietuvių belaisvius iš to lagerio paleis namo, kai tik gaus transportą. Turėjau pasirašyti pasižadėjimą, kad, grįžęs namo, neveiksiu prieš vokiečius ir vietinę valdžią. Jei nesutiksiu su dokumento reikalavimais, tai nepaleis iš nelaisvės.

Man nereikėjo eiti į karantiną, nes buvau atvežtas iš gero darbo ir sveikas.

Mane nuvedė į baraką ir atidavė barako viršininko globai. Jis buvo iš Klaipėdos krašto lietuvis. Barakas gana didelis, jame belaisvių apie porą šimtų, daugiausia lietuviai, estai. Latvių mažiausiai. Taip pat buvo kiek kazokų ir totorių. Barake dviejų aukštų lovos, medinės, bet man niekas nebuvo svarbu, o tik tai, kad netrukus paleis iš nelaisvės.

Rytojaus rytė turėjau vėl grįžti į raštinę pasirašyti to dokumento. Dar reikėjo prižadėti, kad grįžęs namo, per 48 valandas atiduosi vietinei vokiečių valdžiai belaisvio uniformą ir viską, kas priklauso vokiečiams. Pasirašiau tuos dokumentus ir nuėjome į sandėlį pasiimti mano siuntinių.

Sandėlio vedėjas lenkas pasakė man, kad esu pirmas lietuvis, kuris gauna siuntinius iš namų. Jis pradėjo tų siuntinių ieškoti, nes jie jau kuris laikas gulėjo sandėlyje. Kai vieną atrado, padėjo ant stalo, negalėjau ilgiau laukti, taip buvau susijaudinęs. Siuntinys buvo sudėtas į plonų lentelių dėžutę, apsiūta balta medžiaga. Sandėlininkas sako, kad antro siuntinio negali rasti, nes ten labai daug visokių siuntinių. Kitų tautybių belaisviai siuntinius gauna ne tik iš namų, bet iš Tarp-

Danutė Bindokienė

Triskart valio Kalifornijos lietuviams!

Užsienio lietuviai stipriai reagavo į žinutę „Draugo“ pirmame puslapyje, kad amerikiečių karo laivas USS Hayler, atplaukęs į Klaipėdos uostą su draugišku vizitu ir gausiomis dovandomis, buvo tiesiog „apiplėštas“, už dvi vizito dienas pareikalaujant 21,000 dol. mokesčio.

Sunku pasakyti, kokia buvusi Lietuvos gyventojų reakcija į tokį Klaipėdos uosto vadovybės elgesį, nes apie šį įvykį neteko matyti tolimesnių komentarų spaudoje. Nėra žinoma, ar Lietuvos vyriausybė bei kiti atsakingi asmenys, pvz., laivyno vadovybė, pareiškė savo nuomonę ar kaip kitaip mėgino reikalą išlyginti, tačiau šiapus Atlanto lietuviai vis negali pamiršti, kad buvo nusižengta tarptautinio draugiškumo taisyklėms ir Klaipėdos uosto pareigūnų elgesys užtešė labai nešvarią dėmę Lietuvos vardui.

„Draugo“ laišku skyriui atsiųsti pasisakymai parodo, kad mums tas įvykis buvo labai nemalonus. Tačiau laiškait dienraščiui yra daugiau asmeniškų nuomonių išreiškimas. Galbūt asmenys, kurie šį nusižengimą papildė, ar kurie galėtų nusikaltėlius nubausti, o klaidą atitaisyti, tų laišku nemato. Čia ir norim akteipti dėmesį į Los Angeles, CA, lietuvių ryžtą imtis iniciatyvos ir bent iš dalies padėti taisyti.

Š.m. rugpjūčio 7 d. losangeliečiai išsiuntė du laiškus: JAV Laivyno sekretoriui Mr. John Dalton ir Lietuvos Respublikos prezidentui Algirdui Brazauskui. Pirmasis yra anglų kalba, antrasis — lietuvių. Laiškų tekstą patvirtina keliasdešimt pavardžių-parašų.

Pirmajame laiške atsiprašoma visų pasirašiusių ir apskritai užsienio lietuvių vardu už nemalonių incidentų Klaipėdos uoste, išreiškiant dėkingumą USS Hayler kapitonui bei igulai. Pasmerkiamas gobšius uosto biurokratų elgesys ir pažymima, kad Lietuvos prezidentui priminta nedelsiant grąžinti iš laivo gautą mokesčių ir oficialiai visų įžeistųjų atsiprašyti.

Lietuviškasis tekstas turi ir šiuos įsidėmėtinius paragrafus:

tautinio Raudonojo Kryžiaus. Jis man patarė ateiti vėliau.

Parsinešiau siuntinį į baraką. Kiek prisimenu, buvo jame lašinių gabalas, dešros, dar ir lietuviškų cigarečių, taip pat kitokių dalykėlių. Visi labai domėjosi, kaip aš galėjau gauti siuntinį iš namų — atrodė, kad tame barake buvau pirmas, gavęs siuntinį.

Lietuva prieš sovietų okupaciją priklausė Tarptautinei Raudonojo Kryžiaus organizacijai, mokėdavo jai, kaip ir kitos tautos, metinius mokesčius. Bet, kai Lietuva buvo įjungta (jie sakė, kad savanoriškai įsijungė) į Sovietų sąjungą, mes buvome laikomi Sovietų sąjungos piliečiais. Kadangi sovietai nepripažino ir nepriklausė Raudonajam Kryžiui, todėl raudonarmiečiai karo belaisviai negaudavo jokios pagalbos iš šios organizacijos. Lietuviai taip pat neturėjo tų pačių teisių, kaip kitų tautų karo belaisviai.

Maistas čia buvo tiek pat blogas, kaip kituose lageryuose. Skirtumas buvo tas, kad kiekvienas barakas nebuvo atskirai aptvertas, tai galėjome nuėiti pas kitų tautybių belaisvius, kurie kas mėnesį gaudavo Raudonojo Kryžiaus siuntinius, o taip pat iš namų. Ne visi buvo draugiški. Ypač belgai ir prancūzai nenorėjo su mumis kalbėti, vadindavo vokiečių pakalikais. Geriausi buvo lenkai. Nors labai mažas skaičius baltiečių pateko į tą lagerį, bet iš visų lietuvių, kurie su manimi buvo nelaisvėje, čia patekau tik aš vienas.

Po kiek laiko pranešė, kad rado mano antrąjį siuntinį. Jis buvo labai suplotas, maistas supelėjęs, ypač cigaretės. Lagerio sandėlyje jis gulėjo keletą mėnesių.

(Bus daugiau)

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS

ATSIMINIMAI

22

Vėliau į malūno raštinę atėjo iš lagerio karininkas, o man malūno viršininkas pasakė rusiškai, kad važiuoju namo pas mamą. Aš nenorėjau tikėti tokia laime. Kai parėjau į lagerį, pasakė, kad turiu važiuoti į kitą vietą, o ten viską sužinosiu. Iš malūno pranešė, kad turiu grįžti ir pasiimti pinigus už darbą. Malūno raštinėje man sumokėjo, kaip jie sakė, algą specialiom karo belaisvių markėm. Karo belaisviams nebuvo leidžiama turėti tikrų vokiškų pinigų.

Lageryje visi klausė, ar turiu maisto kelionei, bet apie maistą tuomet negalėjau net galvoti. Su visais atsisveikinau ir mane nuvedė į Instenburgo geležinkelio stotį, per kurią buvau čia atvažiuojęs. Taip ir baigiau malūnininko darbą.

Važiuoju į Lietuvą pas mamą

Į tą stotį buvo kadaise atvežę mus tris, dabar buvau tik vienas su savo palydovu, vokiečių kareiviu. Žmonių buvo daug daugiau, negu prieš keletą mėnesių. Dabar visos mano mintys sukosi tik apie namus: ar tikrai leis mane namo, kaip tas malūno viršininkas buvo sakęs? Visa jaunystė prabėgo pro akis kaip mirazas. Nėbuvo svarbu, kas aplinkui vyksta, tikrai nežinojau, kaip ilgai mes važiuosime.

Iš tų malonių svajonių pabūdino mano palydovas.

Los Angeles lietuvių radijo valandos technikas Vladas Gylis (kairėje) su laidos redaktorium Vytautu Šeštoku aptaria techniškus klausimus.

LIETUVIŲ RADIJAS IŠEIVIJOJE

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Lietuvių išeivijai gimtojo krašto kalbos žodis oro bangomis yra svarbus veiksnys. Radijas daug padeda lietuviška informacija, kultūros žiniomis, muzika ir kt. Tautiečiai, kurie turi galimybę radijo stotis išgirsti, mielai jų klausia.

Didesni lietuvių telkiniai didžiuosiuose miestuose, pvz., Čikagoje, turi kasdienes programas. Kitos vietovės pora ar daugiau kartų per savaitę, o likusieji tik vieną dieną savaitėje.

Mūsų lietuvių spaudoje dažnai tenka skaityti pesimistinius straipsnius apie užsienio lietuvių merdėjimą. Šis merdėjimas žymiau pasireiškė, Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Iš Lietuvos į Ameriką atvyksta solistai, chorai, instrumentalistai ir kitos rūšies meniniai vienetai. Kartais vyksta ir abipusis pasikeitimas, kai užsienio lietuvių kvartetai, chorai, solistai, ansambliai, poetai ir kiti būna pakviesti ar sudaromos sąlygos jiems pasirodyti Lietuvoje.

Tačiau bendroji užsienio lietuvių nuomonė yra, kad, pasikeitęs aplinkybės, svetur gyvenančių lietuvių meninė ir kultūrinė veikla pradėjo merdėti. Tą suprato ir Lietuvių fondas. Jo lėšų skirstymo komisija atkreipė reikiamą dėmesį ir pradėjo daugiau paremti užsienio lietuvių kultūrinę veikimą.

Lietuvių fondas, žinodamas ir išeivijos radijo laidų svarbą, kiekvienais metais remia šias programas. Žinoma, tai maža pagalba, turint mintyje dideles išlaidas radijo stotiai. Dauguma šių programų išsilaiko iš skelbiimų ir aukų. Redaktoriai ar programų paruošėjai daugiausia dirba be atlyginimo, kitaip tariant — tarnauja tėvynės labui.

Los Angeles veikusi kiekvieno šeštadienio pusės valandos radijo laida buvo nuo š.m. liepos 9 dienos prailginta iki vienos valandos laiko.

Pirmas pusvalandis nuo 12 val. iki 12:30 val. yra skirtas jaunajai lietuvių kartai anglų kalba. Ji veda Kestas Reivydas. Ši pusvalandį finansuoja Albinas Markevičius, nekilnojamo turto pardavimo, pirkimo ir draudimo įstaigos savininkas.

Šis jaunimo vedamas anglų

kalba pusvalandis yra geras formos bei turinio atžvilgiu. Supažindina amerikiečius lietuvių su mūsų tautos kultūriniais, muzikais, rašytojais, poetais ir kt. Pvz., komp. muziko tapytojo J. K. Čiurlionio pristatymas anglų kalba padarė gerą įspūdį.

Kultūrinis programos formatas su pokalbių pravedimu apie Lietuvą yra gyvas ir įdomus. Dabar ir nemokantieji lietuvių kalbos gali sužinoti paskutines naujienas iš Lietuvos.

Šio naujo formato radijo laidos jau pradeda prigyti ir kituose didesniuose lietuvių telkiniuose. Antroji lietuvių radijo laidos dalis vyksta nuo 12:30 val. iki 1 val. po pietų lietuvių kalba.

Šios laidos formatai ir stilius pritaikytas vyresniosios klausytojų kartos pageidavimams bei skoniui. Jos metu girdima daug žinių, gautų fakso iš Lietuvos. Muzika, vietos įvykiai, pranešimai, pasikalbėjimai, socialiniai reikalai, sveikinimai arba užuojautos įvairių įvykių progomis.

Šių radijo laidų paruošėjai — redaktoriai, kiekvieną savaitę yra skirtingi. Šiuo metu jais yra Regina Gasparonienė, Genovaitė Plukienė, Rolandas Ragauskas ir Vytautas Šeštokas.

Nuolatiniai radijo techniniai vadovai yra Vladas Gylis, Paulius Jasiukonis, Rolandas Ragauskas ir Kestas Reivydas.

Šių teigiamų pasikeitimų eiga buvo palankiai sutikta visų radijo klausytojų. Ypač yra dėkinga ir susidomėjusi jaunoji lietuvių karta už suteiktą progą jiems ne tik klausytis mūsų radijo, bet jame ir dalyvauti su savo įnašu Lietuvos labui — anglų kalba. Mes savo tarpe turime puikių jaunų lietuvių, kurie šiandien jau lietuviškai nekalba. Jiems šis radijo pusvalandis yra itin reikalingas.

Kitas vertas pažymėti įvykis — Los Angeles lietuvių radijas yra užmezgęs nuolatinį ryšį su Vilniaus ir Kauno radiofonais.

Gauname iš jų gerus atsiliepimus, kada Los Angeles lietuvių radijas skamba Lietuvos padangėje. Savo ruožtu mūsų radijas retkarčiais pertransliuoja ir jų įdomesnio gyvenimo fragmentus.

Los Angeles lietuvių radijo studija (iš kairės): Lietuvių tautinių namų vadovas Jonas Petronis, kuris aukoja savo įstaigos kabinetą radijo laidų įrašams, ir Vytautas Šeštokas, radijo laidos redaktorius.

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

VAIKŲ DARŽELIS DIEVO MOTINOS PARAPIJOJE

Dievo Motinos parapijos patalpose rugpjūčio 15 d. pradės veikti priešmokyklinio amžiaus vaikučiams mokykla — darželis. Vadovaus Jonas Totoraitis ir mokytoja Aida Bublytė. Mokyklos — darželio pavadinimas „Childs Place“. Šeštadieni, rugpjūčio 13 d., bus galima apžiūrėti mokyklą ir susipažinti su jos programa. Susidomėję skambinkite tel. 481-5900.

GRĮŽO SUSIŽAVĘJUSI LIETUVA

John Carroll universiteto profesorė dr. Mary Beadle aplankė Lietuvą. Grįžo sužavėta lietuvių nuoširdumu, vaišingumu, istorijos — praeities gerbimu. Viešėjo studentės Dovilės Budrytės šeimoje. Mary Beadle savo įspūdžius pasakojo „Tėvynės garsų“ radijo programoje.

T.G.

PROVIDENCE, RI

ALP KLUBO PAGALBINIS MOTERŲ VIENETAS

Amerikos Lietuvių Piliečių klubas (ALP), norėdamas pagyventi savo veiklą, talkon pasikvietė moteris. Steigiamajame susirinkime, 1986 m. kovo mėn. dalyvavo trylika moterų. Buvo išrinkta valdyba, o jai vadovauti pakviesta Ann Sparks. Šio vieneto veiklos pirminis siekis — pagyventi klubo veiklą, antinis — karitatyvinis.

Savaitgaliais, įvairių švenčių proga, į klubą rinkosi svečiai moterų paruoštiems pietums, vakarienioms. Vaisėse dažnai aidėjo orkestrėlio garsai, kviečiantys dalyvius valsui, polkai, sukiniui ar moderniems grupiniams šokiams.

ALP klubas, 75-erių metų sukaktuvių proga, pakvietė Bostono Tautodailės institutą, kurio pirmininkė Saulė Šatienė surengė lietuviškų audinių, rankdarbių ir menininkės O. Bakanauskienės sukurtų lėlių parodą. Joje matėme kaimo pirkioje žiemos vakaronei gausiai susirinkusių moteris ir vyrus, dirbančius įvairius senovės darbus. Gražus būrys jaunimo, su bėgęs į subatvakario „vakaruškas“, smagiai linksminosi, grojant kaimo kapelai. Linksma, bet ir su graudulio gaida, o kartu rimtos ir džiaugsmingos, lietuviškos vestuvės buvo dailiai pavaizduotos lėlėmis. Gėrėjomės savos praeities tradicijomis. Amerikiečiai svečiai, tarp jų ir sen. Cl. Pell su žmona, budinčios parodoje moterims reiškė susižavėjimą tokia unikalia ir turtinga paroda.

Bostono Etnografinis ansambliis „Sodauto“, moterų pagalbinio vieneto pakviestas, labai pajavirino mūsų vietovės susibūrimus, padainuodamos senas mūsų liaudies dainas. Renginiai sutelktos pajamos buvo naudojamos klubo virtuvės pagerinimui. Igytos naujos krosnys, indai ir kiti maisto gaminimo įrankiai. Klubas salių langai papuošti naujomis užuolaidomis.

Pajamų likutis buvo naudojamas šalpai, kultūriniais reikalams. Piniginė auka skirta vėžiui sergantiems vaikams, skautams, Lietuvos našlaičiams, Lietuvių jaunimo kongresui, Lietu-

vos seneliams, J. Matulaičio senelių namams Putname, Kriščiūnų jubiliejui, Baltų simpoziumui R. I. universitete, Heritage — Palikuonių komitetui, parapijos jubiliejui ir Lietuvos reikalams Nepriklausomybės švenčių proga. Minimais reikalams paaukota daugiau negu 2,500 dol.

Pagalbinio vieneto moterų darbas buvo atlygintas ne vien finansinėmis pajamomis. Malonu buvo pabendrauti dirbant, džiugino mus gerai nusiteikę mūsų svečiai. Gera buvo savu darbu pagelbėti klubui. Ypač malonu paremti ne tik nedalios, negalios, nepriteklių varginamus vaikus, senelius, bet ir krikščioniškąją demokratijos ir laisvės idėją. Už visa tai esame dėkingos pirmininkei Ann Sparks. Be jos įsipareigojimų nebūtume to pasiekę. Lygiai nebūtume tai pasiekę, jei nebūtų tokios pat stiprios paramos ir iš mūsų svečių.

Laikas nestovi vietoje. Jo nuolatinis bangavimas, jo besikeičiantys potvyniai ir atoslūgiai atspindi kiekvieno žmogaus gyvenimą. Atspindi ir mūsų vietą. Praėjus porai metų nuo susibūrimo, dėl įvairių priežasčių mūsų būrelis žymiai sumažėjo. Likome aštuonios, bet dėka mūsų talentingos ir darbščios pirmininkės, veikla nenukentėjo. Bet ir mes neišvengiamai besiliejančios metų srovės. Yra laikas skirtas sėjai ir laikas pjūčiai, yra laikas darbui ir laikas poilsiui. Mes pradėdame mąstyti apie poilsį.

Konstancija Valiūskienė

• Skalbiamai mašinai patenta gavo Nathaniel Briggs iš New Hampshire valstijos 1797 m. kovo 28 d.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniskai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAITIS**
Bus.:312-585-6100, res.: 312-778-3971

FOR SALE
very clean, well kept home on park-like acre in quiet location just southeast of Lemont. 3 bedrooms, 2½ baths, family room. **\$289,900.**

BAIRD & WARNER
(708) 323-1855

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soffit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. **708-620-9942.**

NAMŲ REMONTAI
Užkalam „siding“, remontuojame: stogus, langus, duris „porches“, rūsius; dedame keramazines plyteles, atliekame įvairius mūrjimo darbus. Kreipkitės: tel. **312-489-1478**

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreipkitės: **Gediminas: tel. 312-925-4331**

VILEŠIAI

TRIŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI
Autorius Antanas Kučys

Inž. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano Vilešių biografijos, susijusios su svarbiais mūsų tautos ir Lietuvos valstybės įvykiais. Petras — žymiausias kovotojas už lietuviško rašto laisvę ir pirmojo lietuviško dienraščio steigėjas, Jonas — Nepriklausomybės akto signataras, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, pirmasis Lietuvos atstovas Vašingtone; Antanas — vienas žymiausių ano meto Vilniaus lietuvių visuomenininkų bei kultūrininkų.

Visų trijų brolių darbai — tai reikšminga atgimusių lietuvių tautos istorijos dalis. Knyga yra 624 puslapių, iliustruota istorinėmis nuotraukomis ir įrisietais viršeliais. Išleido Dėvenų kultūrinis fondas. Gaunama „Draugo“ administracijoje. Kaina 27 dol. Užsakant paštu dar pridėdama: JAV-bėse 3.50 dol., į Kanadą — 4.00 dol., į visus kitus kraštus — 4.50 dol. Illinois valstijos gyventojai sumoka dar 2.36 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**, 4545 W. 63rd Chicago, IL 60629.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(912) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltul
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltul.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., viename arba dviejuose suaugusiems asmenims. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 mėn. Kreipkitės į **Almą** nuo 8 v.r. Iki 3 p.p., tel. **312-476-8727.**

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas 71 St. ir Mozart Ave. apyl. vyr. amžiaus žmonėms. Tel. **312-778-1700**; vakarais — **708-839-1784.**

HELP WANTED

Gyvuolių ligoninė, Glen Ellyn IL reikalingas prižiūrėtojas. Reikia prižiūrėti gyvulius ir valyti ligoninę; 5 dienos savaitėje — 37.5 val. Alga ir butas. Turi turėti žalią kortelę. Skambinti: **708-665-1500.**

TRAILER MECHANICS

FULL TIME
MUST SPEAK GOOD ENGLISH
Expanding S.W. Sub. Shop in need of (2) TRAILER MECHANICS w/exp. Also, need an APPRENTICE Trailer Mechanic. Must have own hand tools. Full Co. Benefits.
(708) 499-3370, 7am-4pm.

JOBS AVAILABLE!

Housekeepers, companions. Good pay. Call: **Chapov Agency** **708-803-6439**

FOR SALE

Parduodamas šviežias, grynas bičių medus. Pristatoma į Chicago. Galima gauti ir Lemonte po pamaldų. Skambinti bitininkui **Kazliui Laukaičiui** **708-323-5326.**

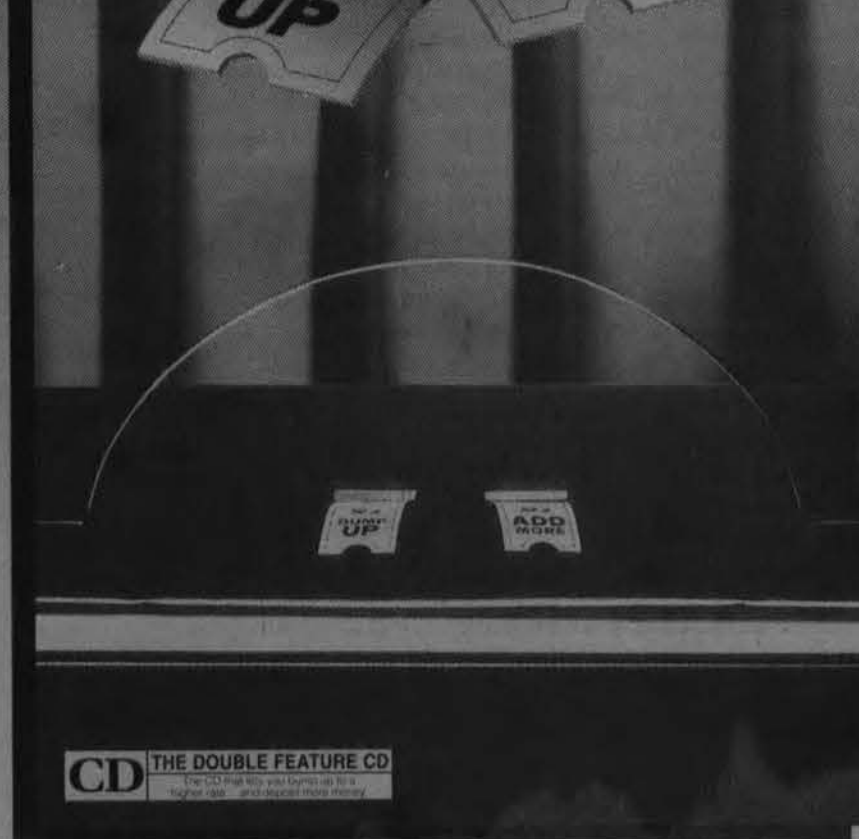
HELL IN ICE

Onutė Garbštienė

A diary (much like that of Ann Frank), which begins in 1941 when a group of **Lithuanians** were loaded in cattle cars and dispatched to the wastelands of Siberia. This diary is a record of a woman — a people-a nation, ravaged by a vicious occupying force, but resisting and surviving.

Translated by Raimonda K. Bartuška. 256 pages, hard cover. Published in Vilnius 1992. Book price \$13.00. Shipping and handling in USA \$2.00, Canada — \$3.00. Illinois residents add \$1.14 for sales tax. Send orders to: **Draugas**, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589.

The Double Feature

Atidarykite 3 metų terminuotą indėlį (certifikatą) ir gausite DVIGUBĄ NAUDĄ! Kai nuošimčiai kils, galėsite padaryti vienkartinį savo sąskaitos pakeitimą ant aukštesnio nuošimčio ir, jei norėsite, galėsite pridėti į šią sąskaitą pinigų, nepakeičiant sąskaitos termino. DVIGUBA NAUDA gaunama Standard Federal Banke! Kreipkitės dabar, skambindami **1-800-SFB-2651** ir sužinosite daugiau apie DVIGUBOS NAUDOS CD!

SFB
Standard Federal Bank
for savings

DĖMESIO!

Mažiausias įnašas — \$250. Šis pasiūlymas gali būti pakeistas be pranešimo. Pinigus išimant prieš terminui baigiantis — atitinkama pabauda.

Chicago, Brighton Park (312) 647-1140 • Garfield Ridge (312) 767-5200 • Brighton Park (312) 523-1083 • Downers Grove (708) 963-1140 • Evergreen Park (708) 636-6000 • Hickory Hills, Roberts Road (708) 598-5050 • Hill Creek (708) 599-1977 • Lombard (708) 627-1140 • Oak Lawn, Cicero Ave. (708) 424-3300 • Pulaski Road (708) 424-5910 • Orland Park (708) 349-9844 • Palos Heights (708) 371-4400 • Willowbrook (708) 325-6610

LAIŠKAI

PASIŪLYMAS JAV LB XIV TARYBAI

„Draugas“ liepos 21 d. laidos pirmame puslapyje išspausdino Lietuvos Žemės savininkų sąjungos ir Namų savininkų sąjungos pareiškimą, pavadintą „Ginkime teisę ir savo turta“ ir žemę“. Tame pareiškime kaltinama Lietuvos vyriausybė negražinimu nuosavybių. Pareiškimas yra taikytas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (PLB). Atsižvelgiant, kad PLB „susi-malė“ su Kančių istorija ir dar vis nesugeba patenkinti visuomenės su savo pasiaiškinimais, šitą reikalą galėtų paimti tyrinėti JAV LB XIV Taryba, kaip Lietuvos sąžinės saugotoja. Pirmiausia reikėtų iširti, ar iš tikrųjų yra kaip tame pareiškime parašyta. Jeigu taip, tai tada reikėtų surinkti kiek galima daugiau duomenų juos perduoti tarptautinėms organizacijoms, kurios gina žmogaus teises. Negražinimas žmonių nuosavybių yra pažeidimas pagrindinių žmogaus teisių. Atsižvelgiant, kad tos nuosavybės buvo nusavintos per Stalino terorą, jų negražinimas yra aiškiausias pavyzdys, kad Vilniaus vyriausybė tiesia Stalino smurtą. Kol tęsiasi Stalino smurtas Lietuvoje, JAV LB negali tylėti. Kada Lietuvos žmonės jau kreipiasi į šeimą su nusikaltimais prieš žmoniją, mažiausiai, ką JAV LB gali ir turėtų padaryti, yra iširti aplinkybes. Čia yra vienas pavyzdys kaip JAV LB XIV Taryba gali būti istorinė.

Donatas Skučas
Washington, DC

TIKRA NĖSAMONĖ

„Draugo“ laiškuose dažnai labai taikliai išreiškiamos išeivijos nuomonės, kurių ilgesniuose straipsniuose nerandame, nepaisant, kad jos labai aktualios ir Lietuvai gyvybiškai svarbios. Atkreipime dėmesį į Kaspero Radvilos laišką (š.m. liepos 29 d.). Nors ši tema nėra nauja ir buvo ne kartą nedrąsiai spaudoje minima, bet vis vengiant „išsiaukti vilką iš miško“. Tai Karaliaučiaus srities statuso klausimas. Lietuvos vyriausybei oficialiai ji minėti yra keblu, bet užsienio lietuviai turėtų kelti didžiausią triukšmą, net su demonstracijomis, o taip pat ne vien lietuvių, bet ir amerikiečių spaudoje. Rytrūsiai niekad nebuvo rusiškos žemės, kaip dabar teigiama. Po karo ši sritis buvo rusams palikta, kaip ir visa Rytų Vokietija, tik laikinai, bet ne atiduota visam laikui.

K. Radvila labai teisingai išsireiškė, kad karinio tranzito per Lietuvą bei rusų paliekamų karininkų-pensininkų klausimas yra tikra jų „penktoji kolona“ Pabaltijje. Deja, ją remia ir JAV prez. Bill Clinton, o mūsų „politologai“ mano, kad šis tranzitas yra „labai naudingas“, Lietuvai. Ar bereikia didesnio absurdo?

Jonas Žebrauskas
Chicago, IL

TIESA AR MITAS?

Teko spaudoje skaityti „su-krečiančią žinią“, esą Kretingos pranciškonai steigia „juodukų koloniją“ Lietuvoje. Jau išskviete aštuonis ir laukia dar daugiau. Dar rašoma, kad pranciškonai bando jiems gauti net Lietuvos pilietybę.

Kaip galima, kad tokių sakinių autoriai gali ir stengiasi padaryti sensaciją, kurios visai nėra. Kretingos pranciškonai iš vis nieko bendra su „juodukais“ neturėjo, o juos į Lietuvą buvo atsivežęs lietuvis misionierius kun. H. Šulcas, kuris yra selektizius.

Jau nuolai buvo atvykę kaip

turistai ir vėl išvažiavo namo. Viena rašanti taip toli nuvažiavo, kad ragina nieko daugiau lietuviams pranciškonams neaukoti. Jei nežino, ką rašo, geriau savo energiją panaudoti kur kitur, nes pranciškonai tokių apkalbų tikrai nėra užsitarnavę.

Stasys Prakapas
Toronto, Canada

KODĖL NE VISI KARTU?

„Drauge“ rugpjūčio 3 d. D. Skučas stebisi, kodėl LB rinkimuose dalyvavo toks mažas lietuvių skaičius. Balsavo tik 5,815 balsuotojų, kuomet po II pas. karo čia atvyko per 30,000 mūsų tautiečių.

Priežastis aiški. Po II pasaulinio karo, mes, atvykę į Ameriką, radome puikiai veikiančias lietuvių organizacijas ir jų bendrą vadovybę — Amerikos Lietuvių Tarybą (ALTA).

Kol Jonas Jasaitis buvo Lietuvių bendruomenės pirmininku, mes visi, senieji ateiviai ir naujieji, senimas ir jaunimas, bendrai šventėme Vasario 16 d. minėjimus. Matomai tas kam nepatiko. LB suskilus, visi tie, kurie rėmė ALTA ir VLIKą, iš Bendruomenės išstojo. Taip ir liko toks mažas Bendruomenės narių skaičius. Ir dabar tas mažas skaičius tebenori atstovauti ir kalbėti visų Amerikos lietuvių vardu!

Ignas Petrauskas
Chicago, IL

PAGALVOKIM

Pagal marksizmą: jeigu gali kontroliuoti klausimą, neturi reikšmės atsakymas. Atrodo, kad Lietuvoje gyvenimas tebeina pagal šią taisyklę.

Didingieji Stalino potvarkiai ir Frunzės likvidavimas — idomus istorinis epizodas, taip, kaip Stalino potvarkiai, kad duodamas pienas ir teikiama visapusiška pagalba tremiamiems į Sibirą lietuviams. Tokie neapgalvoti „istoriniai vertimai“ labai įdomūs, bet turėtų būti išleisti kaip dokumentai — tik jau kituose viršeliuose.

Tai dar kartą įrodo, kad gabūs lietuviai komunistai-istorikai nesugeba savarankiškai galvoti ir atsikratyti griežtų komunistinių gairių. Prieš toliau tęsiant ir kartojant tas pačias klaidas, vertėtų išleisti mokslinį-dokumentinį leidinį: dėl kokių priežasčių tiek daug lietuvių inteligentų žavėjosi komunistinėmis idėjomis, priklausė komunistų partijai, nepaisant, kad partizanai veikė Lietuvoje dar apie 10 metų nuo antrosios oku-

APSIGYNYMAS KALTINIMAI

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Negaliu protestuoti, kad laisvoje spaudoje viešai išsakomos nuomonės ir mintys bei atremiami priekaištai, tačiau, perskačiusi Viktoro Nako straipsnį „Dėl Stasio Lozoraičio laidotuvių („Draugas“, liepos 15 d.), negaliu nereaguoti į man padarytus aštrus kaltinimus, neva tai aš esanti melagė. Dėl kvietimų į gedulingas pamaldas informaciją gavau telefonu iš pačios ambasados, o V. Nako tvirtinimai, kad į pamaldas galėjo ateiti, kas tik norėjo, nėra teisingi, nes lygiai tą patį paneigė ir K. Vasaitis, o mudu neturėjome progos susitikti ir padaryti sąmokslą. Apgailėtauju, kad iš mano „melagingo“ straipsnio susidarė įspūdis, jog aš kalbėjusi apie „raštiškus“ kvietimus. Kvietimai žodžiu taip pat yra kvietimai, tačiau (prie to niekas turbūt neprisipažins) ambasadoriui buvę „patarta“ į pamaldas neatvykti. Taigi ir ambasadoje esama melagių... O kas sako tiesą? Jei laidojimas buvo privatus, tai ir Mišios galėjo būti ir buvo privačios. Be

pacijos pradžios. Kaip tas neturėjo įtakos Lietuvos tautiniam ir dvasiniam pasauliui?

O dėl „Kovų ir kančių istorijos“ nereikėtų skubėti su leidimu, kad nesikartotų panašios klaidos.

Algirdas Šova
Crown Point, IN

KAS SIUNČIA IR KAS NESIUNČIA GINKLŲ

Baltia Express persiuntimo įstaiga jau daug kartų skelbėsi niekada nesiuntusi ginklų Lietuvon ar kur kitur, implikuodama, kad kažkokios kitos persiuntimo įstaigos ar įstaiga tai darė, o gal ir dabar dar daro. Mums, Amerikos lietuviams, siunčiantiems dovanas Lietuvon per seniau įsikūrusias ir veikiančias persiuntimo įstaigas, darosi neaišku, kas tuos ginklus siuntė, kada ir kur.

Sveika kompeticija tarp prekybinių įstaigų ar bendrovių yra normalus ir klientams geras dalykas, bet implikuoti kitas įstaigas be aiškių faktų bei įrodymų, yra nelabai etiška. Nemanau, kad tai efektingas būdas surasti sau naujų klientų siuntėjų.

Jonas Rugelis
Maywood, IL

to, nekviesti naujojo ambasadoriaus į buvusio ambasadoriaus laidotuves yra diplomatinio ir eilinio etiketo pažeidimas. Ne pasiteisinimas, kad ambasadorius nebuvo a.a. Lozoraičio draugas ar giminė, bet jis yra jo pasekėjas. V. Nakas nesupranta, kodėl A. Eidintui „priklausė teisė dalyvauti laidotuvėse“. Toji teisė priklausė bet kuriam lietuviui ar net svetimtaučiu. Amerikoje ir visur kitur prezidentai atvyksta į mirusių prezidentų laidotuves, nors priešrinkiminės kampanijos ir kadencijos metu buvo konkurentai. Prezidentui Nixon mirus, visi gyvi buvę prezidentai dalyvavo jo laidotuvėse, nors ne kartą buvo „susikirtę“. Tai tikros demokratijos samprata, kuriai dalis užsienio lietuvių dar nėra priaugusi. Mirties didybės akivaizdoje visi žemiški skirtumai pranyksta, jei gyvieji pajėgia ignoruoti žmogishkos menkystės niuansus. Kai Šiaurės Korėjos ilgametis komunistų vadovas mirė, ir Amerikos prezidentas pareiškė užuojautą, nors komunistinė šiaurės Korėja vakarams yra „rakštis akyje“. Mirtis visus sulygina.

Straipsnyje ambasadorių paskyrimo ir atleidimo istorija nieko bendra neturi su a.a. Stasio Lozoraičio mirtimi. Ir kur girdėta, kad išrinkus naują prezidentą, vyksta derybos dėl ambasadorių paskyrimo? Pasi-teisinimas, kad šeima turėjusi teisę organizuoti privačias laidotuves yra nepateisinamas. Nepaisant „pažadų“ Stasio Lozoraičio neatleisti iš pareigų (jū nedarė išrinktas prezidentas), tarptautinės teisės atžvilgiu ir svetimtaučiu akyse A. Brazauskas pasielgė teisėtai ir dauguma tuo nesistebėjo, nes prezidentinių rinkimų metu jie buvo konkurentai. Tačiau tai nekeičia fakto, kad a.a. Stasio Lozoraičio pašalinimas iš pareigų buvo skaudus daugumai lietuvių.

Gavau telefaksus, kuriuose rašoma, kad užuojautas reikia siųsti Angelei Bailey. Pagal įprastą etiketą, užuojautos galėjo būti siunčiamos jos adresu, bet jos turėjo būti adresuojamos Danielai Lozoraitienei ar Kaziiui Lozoraičiui, po jų pavardėmis ant voko užrašius „c/o Angelė Bailey“, kas būtų buvę žymiai taktiškiau. Kur buvo slepiama velionio šeima, ir kodėl?

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADOS JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE PRANEŠIMAS

Vašingtonas, rugpjūčio 10 d. Lietuvos Respublikos ambasada praneša, kad Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu, rugpjūčio 27 dieną bus surengtas referendumas dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisės saugos“ nuostatų. Referendume gali dalyvauti visi Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys naują (žalią) pasą, nuolat ar laikinai gyvenantys Jungtinėse Amerikos Valstijose. Prašome pageidaujancius dalyvauti referendume iki rugpjūčio 18 dienos užsiregistruoti ambasadoje. Duomenys, kuriuos reikia pranešti ambasadai, yra išvardinti žemiau pateiktoje referendume dalyvio registracijos anketoje. Maloniai prašome užpildytas anketas siųsti į ambasadą faksu (202) 328-0466 arba siųsti paštu adresu: Lithuanian Embassy, 2622 16th Str. NW, Washington, DC 20009

Reikalingus registracijai duomenis apie save galima pateikti ir kita forma, pavyzdžiui laišku.

Lietuvos Respublikos 1994 metų rugpjūčio 27 dienos Referendume dalyvio registracijos ANKETA

Aš, Lietuvos Respublikos pilietis(ė), pageidauju dalyvauti referendume dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisės saugos“ nuostatų.

Apie save pranešu šiuos duomenis:

1. Pavardė, vardas
2. Gimimo data ir vieta
3. Lietuvos Respublikos piliečio paso numeris
4. Asmens kodas (pase)
5. Adresas JAV

Data Parašas

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. rugpjūčio mėn. 12 d. 5

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos gražinant laimėjimo bilietus.

50.00 dol. Bernardas ir Regina Narušis, Cary, IL; Vili-jas Jakaitis, Des Plaines, IL; dr. Jonas Valaitis, Western Springs, IL;

40.00 dol. Aldona Rukuiza, Oak Lawn, IL; S. ir M. Kaslas, St. Pete Beach, FL; Eleonora Derencius, Palos Hills, IL;

30.00 dol. Aldona Gaurys, Quebec, Kanada; dr. Kazimieras ir Aldona Rimkus, Chicago, IL;

25.00 dol. Bronis J. Kaslas, Wyoming, PA;

20.00 dol. Petras Rulis, Beverly Shores, IN; Joana Mikalauskas, Chicago, IL; Anelė Krucas, Oak Lawn, IL; Feliksas Kriščiūnas, Collinsville, IL; Elena Bacevičius, St. Petersburg Beach, FL; John Shatas, Waterbury, CT;

15.00 dol. Vaclovas Jakovic-kas, Palos Hills, IL; kun. Valde-maras M. Cukuras, Putnam, Ct; J. Agurkis, Omaha, NE; Albert J. Naudziunas, So. Boston, MA; Petras Putrius, Livonia, MI; Gintautas A. Taoras, Fort Myers, FL; Leonardas J. Šimutis, Evergreen Park, IL; Edward Radionovas, W. Hartford, CT; Vladas Plečkaitis, Richmond Hts, OH; Mirga Pazemenas, Rancho Palos Verdes, CA; Virginija Majauskas, Westmont, IL; Irena Lileikis, Omaha, NE; Kestutis Jecius, Villa Park, IL; Irma Bikneris, Chicago, IL;

10.00 dol. Gražina Brown, Chicago, IL; Pranas Mickus, Longueil, Quebec, Kanada; Jonas Kutka, Chicago, IL; Algimantas Zubrickas, St. Cathari-

nes, Kanada; Joseph Andrulis, Hot Springs, AR; Gintautas Vyšniauskas, Santa Paula, CA; A. Gečas, Reedsbury, WI; Zinaida Čizikienė, Chicago, IL; Stefa Grikenis, Chicago, IL; Juozas ir Ema Tijunelis, Farmington, CT; Peter Plestys, Chicago, IL; Aldona Masiulionienė, Buffalo, NY; Virginija Gureckienė, Windsor, CT; Algis Bacanskas, Lafayette, CA; Alfonsas Pivoriunas, Port Colborne, Kanada; Juozas Arlauskas, New Britain, CT; Roze Janouska, Norristown, PA; St. Casimir Memorials, Inc., Chicago, IL; Jonas Rauba, So. Pasadena, FL; W. Jocas, Weston, Kanada; Valė Lavinskaskas, Lemont, IL; Julius Pfeifer, So. Boston, MA; Kazė Balukas, Brighton, MI; Joseph Kaziunas, Toms River, NJ; Rytas ir Irena Kleiza, Lockport, IL; Justinas Prasauskas, Rochester, NY; Algirdas Reivytiš, Lombard, IL; Jonas Rejeris, Oak Lawn, IL; S. Vaisvila, Oak Lawn, IL; M. Stankaitis, Delhi, Kanada; Louis Zurlis, Chicago, IL; Aldona Sandargas, Ormond Beach, FL; kun. Antanas Žvinklys, La Crosse, WI; Jonas Stankaitis, Chesterland, OH; Vytautas Sinkus, Chicago, IL; Stasys Stanevičius, Dundas, Kanada; Birutė Podienė, Oak Lawn, IL; V. Paplauskas, Los Angeles, CA; A. Pabreza, Oak Lawn, IL; Po-vilas Naureckas, Bridgeview, IL; Ona Mažionytė, Chicago, IL; Juozas Leskus, Chicago, IL; S. Kuzmickas, Toronto, Kanada; Anthony A. Kiskis, Moorpark, CA; Birutė Kasinskis, Chicago, IL; A. Jurijonas, Chicago, IL; Simas Jokūbaitis, Chicago, IL; Dana Elsbergas, Melrose Park, IL; Stefanija Barmus, Chicago, IL.

Redakcijos pastaba. Kadangi A. Balasaitienė buvo kaltinama minėtame V. Nako straipsnyje, leidžiame jai pasisakyti. Daugiau šiuo klausimu straipsnių ar laiškų nespausdinsime ir nedarysime iš mums visiems brangaus asmens laidotuvių naujo kivrū lauzo.

Savonoriui Kūrėjui, Vyčio Kryžiaus kavalieriui

A.†A.

Pulk. JONUI ANDRAŠŪNUI

Lietuvoje mirus, jo žmonai VERONIKAI, dukrai DALLIAI su šeima, gilią užuojautą reiškia

L.K.V.S. „Ramovė“ Los Angeles skyriaus valdyba ir nariai, LDK Birutės draugija, Los Angeles skyrius

Brangiai Mamytei, Uošvei ir Senelei

A.†A.

MARIJAI VEINŠREIDERIENEI

mirus, reiškiamo nuosirdžią užuojautą dukrai REGINAI ALBRECHTIENEI, jos šeimai bei visiems artimiesiems.

Union Pier Lietuvių draugijos valdyba ir nariai

APLANKYKITE PABALTŲ LIETUVĄ '94

Kreipkitės į mus — suplanuosime jūsų kelionę. Prienamiausios kainos Finnair ir SAS oro linijomis „economy“ ir „business“ klasė Viešbučiai

GO BALTIC

Mūsų naujas leidinys apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus — perskaitykite!

1-800-451-9511

UNIONTOURS

Isteigta 1931 m.

245 Fifth Ave., New York, N.Y. 10016

Tel. 212-683-9500 Fax 212-683-9511

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Antanas Zailskas, Cicero, IL, prisijusdamas „Draugo“ prenumeratos mokestį, pridėjo 100 dol. auką laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuosirdžiai dėkojame už auką, kuri yra mūsų dienraščio labai brangi ir vertinama dovana.

Solistė Audronė Gaižiūnienė Rockfordo Sinissippi Parko koncertų serijoje liepos 21 d. dainavo su Rockford Pops orkestru, diriguojant R. Litterset. Solistė sėkmingai atliko Rachmaninoff, Donizetti, Puccini, Lehar ir O. Straus kūrinys. Rudenį sol. A. Gaižiūnienės laukia kiti solo pasirodymai kankant — oratorijų atlikime.

Sol. Audronė Gaižiūnienė

BALFo gegužinėje, kuri vyks rugpjūčio 21 d. Jaunimo centre, laimės šulinį tvarkys Birutė Jasaitienė su padėjėjais. Didįjį dovanų paskirstymą sutiko tvarkyti Cicero BALFo skyrius. Visiems laimėjimams dar reikia papildomų dovanų-fantų. Gegužinės rengėjai maloniai prašo visus BALFo rėmėjus paaukoti fantų ir pristatyti į BALFo raštine, 2558 W. 69th Ctr. Negalintieji patys pristatyti, prašome skambinti tel. 312-776-7582 ir daiktai bus paimti iš namų.

x Už a.a. tėvą Joną Borevičių, S.J., šv. Mišios bus atnaujamos šv. Kryžiaus bažnyčioje, sekmadienį, rugpjūčio 14 d. 9:30 val. ryto. Prašome atsilankyti.

(sk.)

x Dėmesio! Chicagos Šaulių rinktinė rengia gegužinę, kuri įvyks š.m. rugpjūčio 14 d., sekmadienį, Šaulių namuose. Pradžią 12 val. Geras maistas, gera muzika, turtinga loterija. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Šaulių rinktinė.

(sk.)

x Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės (IL Driver's License) — kreipkitės į Ed. Šumana, tel. 1-708-246-8241.

(sk.)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir pataršaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis**, tel. 312-360-5531 ir **Paulius Kurkulis**, 312-360-5627, dirba su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk.)

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

Jaunimo centras rengia Kauno folklorinio ansamblio „Suktinis“ koncertą antradienį, rugpjūčio 16 d., 7:30 val. v., didžiojoje Centro salėje. Nors savaitės šokiadienį daugeliui nelabai patogi diena atsilankyti į koncertą, bet tai vienintelė proga pamatyti ir išgirsti seniausią Lietuvos šio žanro ansamblį, kuris tik tą vieną dieną lankysis Čikagoje. Visi žinome, kad Jaunimo centro išlaikymas reikalauja vis daugiau lėšų, o pajamos iš „natūralių šaltinių“ nuolat mažėja. Pasistenkime susirinkti į šį neeilinį koncertą. Kasa atidaryta nuo 6 val. vak.

Jonas ir Juzė Žebrauskai šį trečiadienį, rugpjūčio 10 d., išvyko keturiom savaitėm į Lietuvą. J. Žebrauskas yra nuolatinis „Draugo“ bendradarbis ir grįžęs žada parašyti savo išpučius.

Petras ir Genovaitė Juodikiai pirmieji užsakė visą stalą į „Draugo“ sukaktuvinį banketą. Jie rūpinasi susikviesti savo draugus ir smagiai praleisti vakarą su „Draugo“ bičiuliais rugšėjo 25 d. Martinique salėje.

Pasaka Gintautaitė, gyv. New Yorke, kartu su savo seneliu Jonu Žebrausku atsilankė „Draugo“ redakcijoje. Pasaka šiuo metu studijuoja Vilniaus universiteto Medicinos fakultete (yra penktojo kurso studentė), kurį laiką gyveno Čikagoje, čia lankė Kr. Donelaičio li-tuanistinę mokyklą. Šį rudenį vėl išvyksta į Vilnių tęsti studijų.

„Žaliųjų kortelių“ pakeitimo metu Seklyčioje. Iš kairės: Mary Koblas, visuomeninių reikalų direktorė, Čikagos miesto tarybos patarėja imigracijos ir pabėgėlių reikalams, Birutė Jasaitienė, JAV LB Soc. reikalų tarybos pirm. ir Joseph Kolb, Jr., JAV imigracijos ir natūralizacijos specialus tarnautojas.

x Visi supranta Lietuvos nelaimingų našlaičių sunkią dalį ir remia juos pagal išgales. Lietuvos našlaičiams per „Lietuvos našlaičių globos“ komitetą paaukojo \$25 **Sophie Adomėnas**, ir \$10 — **Aldona Andrijonienė**. Komitetas našlaičių vardu geradariams dėkoja; 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk.)

x DĖMESIO! 49 centai už svarą iš Čikagos ir apylinkių! Per 49 dienas ir trumpiau jūsų siuntiniai nukeliaus į Lietuvą. Ši kaina galioja tik siunčiant iš Chicago. Minimumas \$20. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk.)

Rugpjūčio 19 d., penktadienį, 7:30 val. vak., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta Vilniaus Čiurlionio meno mokyklos mokinių paroda. Parodoje eksponuojama keliasdešimt grafikos technika atliktų darbų, kuriuos sukūrė 15-18 metų jaunuoliai. Visi paveikslai pasižymi kūrybine išmone ir puikiu techniniu atlikimu. Tai gera proga pamatyti ir pasigėrėti lietuvių meno ugdymo programos rezultatais.

Čiurlionio meno mokykla yra išlaikoma valstybės. Į ją konkursa tvarka priimami 11-12 metų vaikai gabūs dailei, muzikai ir šokiui iš visos Lietuvos. Dailės skyrius Vilniaus Čiurlionio meno mokykloje ėmė veikti 1969 m. Čia mokiniai 7 metus studijuoja tapybą, grafiką, skulptūrą, meno istoriją, vadovaujami pasižymėjusių lietuvių dailininkų ir pedagogų. Dauguma mokyklos absolventų vėliau būna priimti į Lietuvos prestižines aukštąsias meno mokyklas, tampa žymiais dailininkais.

Parodos atidaryme dalyvaus Čiurlionio meno mokyklos mokytojas dailininkas Jūragis Burksaitis.

Stasys Dalius, „Draugo“ skaitytojas Hamiltone, Kanadoje, istojo nariu į Draugo fondą su 200 dolerių ir dalyvaus fondo vasaros vėjaus laimėjime. Šis laimėjimas yra nemokama kelionė lėktuvu į Lietuvą ir atgal, kurio mėcenatai yra **Vytas ir Aleksas Lauraičiai, American Travel Service** savininkai.

Dėkojame mišiam „Draugo“ skaitytojui A.P., kuris atsiuntė 100 dol. auką, prašė pavardės neskelbti. Jo kuklumas yra pagirtinas, o mūsų dėkingumas — tikras ir nuosirdus.

JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS ŠV. KAZIMIERO VIENUOLYNĖ

Š.m. rugpjūčio 14 d. aštuonios vienuolės kazimierietės minės vienuolinių įžadų sukaktis, viena — net 75 metų jubiliejų, o kitos septynios — 50 m. sukaktį. Šventės minėjimas prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis bei apeigomis seserų koplyčioje (dalyvavimas tik su pakvietimo bi-lieteliais).

Pamaldoms vadovaus kun. Charles Brodcerson, apeigų direktorius — kun. Joseph McCormick, OSA, koncelebrantai: prel. Damasus A. Mozeris ir kunigai — Timothy Burkauskas, OSP, Jonas Kuzinskas, Thomas Pelton, William Wolkovich, Frank Kelpšas. Pamokslą sakys kun. Daniel Yenušosky, giedos šv. Kazimiero seserų choras, vargonuojant ses. Theresai Papsis, o smuiku pritaras ses. Marion Etzel, SDS.

Šios iškilmės labai brangios seselėms jubiliatėms, nes Eicharistinėje auchoje dėkingumo malda kyla į Dangiskąjį Tėvą, dėkojant už gausias joms suteiktas malones. Seselės sukaktuvininkės ištesėjo savo įžadus pasiaukoti dieviškajai meilei ir tą dieną su nauju, dar didesniu ryžtingumu pakartos duotąjį pažadą, atnaujins savo Sužieduotiniui ištikimą meilę.

Septyniadesimt penkerių metų sukaktį mini ses. M. Perpetua, istojusi į šv. Kazimiero vienuolyną iš šv. Jurgio parapijos, Philadelphia, PA.

Auksinį jubiliejų mini: ses. M. Daniel iš šv. Kryžiaus parapijos, Mt. Carmel, PA; ses. Anna Therese iš šv. Kryžiaus parapijos, Mt. Carmel; ses. Leona Miernicki iš šv. Jurgio parapijos, Shenandoah, PA; ses. Helen Marie Jakaitis iš šv. Baltarmiejaus parapijos, Waukegan, IL; ses. Regina Sitkus iš šv. Pranciškaus parapijos, Minersville, PA; ses. M. Angeline iš šv. Kazimiero parapijos, Brockton, MA ir ses. Genevieve Kripas iš šv. Jurgio parapijos, Chicago, IL.

Sveikinamne visas jubilates, vienijamės su jomis maldoje ir drauge dėkojame Dievui už Jo palaimą bei pagalbą, suteikiant joms ištvermės.

Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjai atliks programą metinėje Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus gegužinėje, kuri įvyks sekmadienį, rugpjūčio 28 d., New Buffalo, Michigan. Vyčių tautinių šokių šokėjams vadovauja Frank Zapolsis, Lidija Ringienė ir Auksė S. Kane.

Gintaro vasarvietė, įsikūrusi prieš 34 metus prie Michigano ežero, Union Pier, tebevadovaujama ir tvarkoma tu pačių savininkų Viktorijos ir Algirdo Karaičių. Čia kiekvieną sekmadienį, 10 val. r. (Čikagos laiku) tėvai jėzuitai aukoja šv. Mišias vasarotojams ir apylinkės lietuviams. Šią vasarą Gintare atostogauja ar atostogavo: Vitkai, Šauliai, Dobrovolskiai, dr. R. Sidrio atžalyno šešios šeimos: Urbaičiai, Aleksai, Kulbiai, dr. Linas, Jonas ir Algis su šeima, Soliūnas, Tamulis, Bideriai, Bariai, Silkaičiai net iš Kalifornijos, Konaukai, Januš-kiai, Milūnai, Januš-kiai iš Cleveland, OH, J. Navikas iš Lietuvos, P. Narutis, Petkai, Matrangai, A. Brusokienė-Valeišaitė su dukros šeima, A. Zūnas ir kiti. Kaip matome, Gintaras tebėra lietuvių vasarotojų pamėgtoji vieta, kurioje jie praleidžia malonias atostogas prie gražaus ežero, savų jų apsupty.

x Ieškoma Ona Danilevičienė, gyv. 13532 Steel St., Detroit, MI. Ieško ir prašo parašyti: **Marta Pavilonienė, Volungės 27-3, Alytus, Lithuania.**

(sk.)

Čikagos lit. mokyklos 1993/1994 mokslo metų užbaigimo garbės prezidiumas. Iš kairės: Rita Keželiene, Hedvina Dainienė, Nora Aušrienė, Rūta Jautokienė, kun. Juozas Vaišnys, SJ, Birutė Utz ir Regina Kučienė.

IŠ ARTI IR TOLI

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS

Šiais metais LTI visuotinis metinis narių suvažiavimas įvyks rugsėjo 10 d. pirm. Aldonos Veselkienės namuose, 216 Brock St., Gananoque, Ontario, K7G 1K4, Canada. Telef. (613) 382-8448.

LT institutas yra kultūrinė ir meninė organizacija. Šiais metais per suvažiavimą bus aptariama LTI ateities veikla, o taip pat dail. Antano Tamošaičio paskaita „Kilimų technika ir menas“. Rytąjaus dieną planuojamas seminaras apie pasigaminimą kilimams piešinių — projektų.

Kviečiami į suvažiavimą nariai ir svečiai.

KAUNO JĖZUITŲ GIMNAZIJA

kviečia dalyvauti Kauno Jėzuitų gimnazijos 70 metų ir Kauno Jėzuitų kolegijos 345 metų sukakties iškilmingame paminėjime, kuris įvyks šių metų rugsėjo 23 ir 24 d. atkurtos gimnazijos patalpose Kaune, Rotušės aikštėje nr. 9.

Programoje numatoma rugsėjo 23 d., 14 val., konferencija šių sukakties tema, 19 val. vakariėnė, o rugsėjo 24 d. 11 val., dalyvių registracija gimnazijoje, 11:30 šv. Mišios Kauno jėzuitų bažnyčioje, 13 val. mokslo draugų susitikimas klasėse, 14:30 val. šventinis jubiliejaus minėjimas ir 18 val. — vakariėnė.

Norintieji minėjime dalyvauti, prašomi iki š.m. rugsėjo 10 dienos pranešti laiškų gimnazijos rektoriui T. Gintarui Vitkui, SJ, gimnazijos adresu arba fax (3707) 229961.

PAMINĖTI LIETUVIAI

Hot Springs, Arkansas, vietos dienraštis „Sentinel-Record“ kartą per mėnesį turi priedą „Senior Scene“. Šeštadienį, liepos 30 d. laidoje dienraštis paminėjo, kad „Draugas“ švenčia 85 metų gyvavimo sukaktį. tuo pačiu paminėta, kad Hot Springs vietovėje veikia lietuvių radijo valandėlė, pavadin-ta „Leiskit į tėvyne“, girdima kiekvieną sekmadienį, 8:30 val. r. KXOW 1420 AM bangomis. Radijo valandėlei vadovauja Salomėja Šmaižienė.

Ta pačia proga esame dėkingi S. Šmaižienei, kuri savo radijo klausytojams suglaustai paminėjo „Draugo“ sukaktį. Kaip būtų šaunu, kad visos užsienyje lietuviškos radijo valandėlės savo klausytojams paminėtų mūsų dienraštį, paragintų juos užsiprenumeruoti ir skaityti „Draugą“.

PO VIEŠNAGĖS LIETUVOJE

JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkas Vytautas Kamantas ir prezidiumo sekretorė Gražina Kamantienė liepos mėnesį lankėsi Lietuvoje, dalyvavo Lietuvių bendruomenės kraštų valdybų ir Jaunimo sąjungų vadovų suvažiavime Anykščių apskr. Pasaulio lietuvių dainų šventės renginiuose, Jaunimo kongreso atidaryme, susitiko su Lietuvos visuomenės, mokslo spaudos ir švietimo veiklos vadovais, su darbininkais ir ūkininkais, su giminėmis, su Sibiro tremtiniais ir politiniais kaliniais, aplankė eilę miestų, miestelių ir kaimų, jų senelių globos namus, ligonines ir kitas vietas. Atgal į namus Grand Rapids, Michigan, sugrįžo rugpjūčio pradžioje.

PIRMOJI JAV LB TARYBOS SESIJA

Naujoji JAV LB XIV Taryba į savo pirmąją sesiją susirinko rugsėjo 17-18 d. Sesijos darbotvarkės projektą dabar ruošia XIII-sios Tarybos prezidiumas iš daugelio gautų pasiūlymų, atėjusių iš Tarybos narių ir Krašto valdybos. Jiems visiems svarstyti reikėtų posėdžiauti bent savaitę. Siūloma darbotvarkė bus visiems išsiųsta mėnesį prieš sesiją.

BAIGIANTIS KADENCIJAI

Kadenciją baigianti, XIII JAV LB Taryba neseniai baigė savo dešimtą korespondencinį posėdį, kurio metu pagal Lietuvii fondo įstatus patvirtino Lietuvii fondo narių nutarimą paskirti 150,212 dol. sumą iš LF pagrindinio kapitalo švietimo ir kultūros reikalams Lietuvoje. Tame pačiame korespondenciniame posėdyje Taryba nepriėmė JAV LB Krašto valdybos pasiūlyto JAV LB apygardų ir Tarybos rinkiminių rajonų pakeitimo plano, palikdama dabartinę tvarką.

BUS KEIČIAMY KLUBO ĮSTATAI

St. Petersburgo Lietuvių klubo įstatų keitimo komisija, sudaryta iš A. Armalio, J. Mikailos ir A. Vaškio, jau pabaigė savo darbą. Rudenį, kai daugelis narių jau bus sugrįžę iš šiaurės, bus šaukiamas specialus susirinkimas pakeitimus išnagrinėti ir juos priimti.

APDOVANOTAS KANADOS LIETUVIS

Stasys Prakapas, gyv. Toronto, Ont., Kanadoje, gavo iš Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos garbės raštą už bendradarbiavimą ir rėmimą „Kario“ žurnalo 75 metų jubiliejaus proga.

SVEČIAS IŠ GUDIJOS

Birželio pabaigoje dviejų savaitių atostogoms į St. Petersburgą buvo atvykę kun. Jeronimas Petrikas, Gervėčių parapijos Gudijoje klebonas. Sekmadieniais kun. J. Petrikas asistavo vietos kunigams šv. Mišių metu. Liepos 3 d. per pietus Lietuvių klube jis papasakojo apie Gudijos lietuvių gyvenimą. Pranešimas buvo įdomus, bet kėlė susirūpinimą lietuviybės išlaikymu, o taip pat ir užuojautą lietuviui klebonui. Ilgus metus gyvenę sovietinėje santvarkoje be ryšių su Lietuva, Gudijos lietuviai visai kitaip žiūri į gyvenimą, savo kilmę ir ateitį. Daug mišrių šeimų ir vyrų, palinkusių į alkoholizmą. Tik nedidelė dalis lanko bažnyčią. Stengiamasi suburti lietuvių grupes, kuriose būtų mokomasi istorijos, lietuvių kalbos ir papročių. Kun. Jeronimas stengiasi burti kuo daugiau lietuvių į parapijos narius.

„Draugo“ gegužinėje dalyvavo ir Draugo fondo mėcenatė Marija Barzdienė iš Arkansas valstijos. Iš kairės: „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC, M. Barzdienė ir Marija Remienė.